

JEDZIEMY DO WÓD W...

JEDZIEMY do WÓD W...

lecznictwo | gospodarka | ekologia | turystyka | kultura

Biuletyn wydany przez:

Stowarzyszenie Gmin Uzdrowiskowych RP
33-380 Krynica-Zdrój, ul. Czarny Potok 27/25
tel. (0*18) 477-74-50, fax (0*18) 477-74-51
www.sgurp.pl
e-mail: biuro@sgurp.pl

Redakcja
Jan Golba
Katarzyna Rymarczyk-Wajda

Fotografie
Archiwum SGU RP

DTP & DRUK
NETRIUM Grzegorz Węglowski-Król
ul. Naściszowska 59; 33-300 Nowy Sącz
biuro@idnet.pl www.idnet.pl

SPIS TREŚCI

OD REDAKCJI	7-8
XV KONGRES UZDROWISK POLSKICH W INOWROCŁAWIU	9-33
„Inwestor potrzebny od zaraz...” przedruk „Poradnik Kuracjusza”	9-10
„Uzdrowiska Polskie w Unii Europejskiej” — Jan Golba	11-15
„Wymogi dla zakładów lecznictwa uzdrowiskowego i oczekiwania pacjentów” — prof. dr hab. Irena Ponikowska	16-20
„Turystyka szansą rozwoju uzdrowisk” — Olga Piekarzewska Departament Turystyki	21-24
„Aktualna sytuacja oraz najbliższe plany dotyczące uzdrowisk i podmiotów prowadzących lecznictwo uzdrowiskowe” — Włodzimierz Śliwiński MZ	25-30
„Aktualny stan techniczny obiektów uzdrowiskowych, a wymogi określone w Rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 22.06.2005 r. w sprawie wymagań jakim powinny odpowiadać pod względem fachowym i sanitarnym pomieszczenia i urządzenia zakładów opieki zdrowotnej” - Jerzy Więcek	31-33
Z ŻYCIA SGU RP	34-39
Nadzwyczajne Walne Zebranie Członków SGU RP w Solcu-Zdroju	34-37
Spotkanie środowisk uzdrowiskowych z władzami Polskiej Organizacji Turystycznej w Warszawie	38-39
PROMOCJA KRAJOWA I ZAGRANICZNA	40-44
Pierwsze Międzynarodowe Targi SPA & Wellness w Warszawie	40-42
Międzynarodowe Targi Turystyczne "UKRAINE'2006" w Kijowie	42-44
REFERATY DR TOMASZA WOŁOWCA	45-55
„Wykorzystywanie interpretacji podatkowych w zarządzaniu podmiotami uzdrowiskowymi”	45-49
„Postępowanie kontrolne a kontrola podatkowa w praktyce funkcjonowania podmiotów uzdrowiskowych”	50-55

OD REDAKCJI

Witam serdecznie wszystkich czytelników Biuletynu Informacyjnego Stowarzyszenia Gmin Uzdrawiskowych RP „Jedziemy do wód w...” życząc Państwu w Nowym Roku 2007 samych sukcesów i pomyślności w życiu osobistym i zawodowym.

Początek roku dla wszystkich organizacji i podmiotów gospodarczych to nie tylko czas podsumowań i sprawozdań finansowo merytorycznych, dokonywania inwentaryzacji wszelkich osiągnięć, ale przede wszystkim wyznaczenie dalszych planów strategicznych na najbliższe lata. Dobiega końca kadencja Zarządu Stowarzyszenia Gmin Uzdrawiskowych RP. Za nami 4-letni okres zmagania na rzecz likwidacji barier uniemożliwiających prawidłowy rozwój i funkcjonowanie gmin uzdrawiskowych. Znaczącym osiągnięciem Zarządu SGU RP było doprowadzenie do uchwalenia w lipcu 2005 roku przez Sejm najbardziej oczekiwanej przez środowiska uzdrawiskowe ustawy o uzdrawiskach, lecznictwie uzdrawiskowym, obszarach ochrony uzdrawiskowej oraz o gminach uzdrawiskowych. Uchwalenie nowej ustawy uzdrawiskowej przy wszystkich jej ułomnościach doprowadziło do uregulowania statusu gmin uzdrawiskowych, trwałego związania lecznictwa uzdrawiskowego z systemem ochrony zdrowia, pozyskania nowych źródeł dochodów (dotacja). Dzięki uporczywym działaniom Zarządu Stowarzyszenia Gmin Uzdrawiskowych RP gminy uzdrawiskowe zostały dostrzeżone w zapisach dotyczących strategii rozwoju turystyki i programów pomocowych. Zarząd SGU RP pozyskał też środki na liczne opracowania naukowe takie jak: „Kierunki aktywizacji gospodarczej uzdrawisk polskich”, „Program budowy krajowego produktu markowego – Turystyka Uzdrawiskowa”, „Analiza wybranych zagadnień związanych z turystyką uzdrawiskową” oraz „Czynniki wpływające na jakość i konkurencyjność usług turystycznych w uzdrawiskach”.

Obecnie rozpoczęły się prace nad zmianą zapisów ustawy uzdrawiskowej przede wszystkim po to, aby wyeliminować istniejące mankamenty. Stowarzyszenie prowadzi też promocję polskich uzdrawisk. Zatem przed nowym Zarządem Stowarzyszenia Gmin Uzdrawiskowych i wszystkimi samorządami kolejne lata ciężkiej pracy na rzecz rozwoju polskich uzdrawisk.

Niniejszy biuletyn rozpoczynamy od podsumowania XV Jubileuszowego Kongresu Uzdrawisk Polskich, który odbywał się w dniach 8-11 czerwca 2006 r. w Inowrocławiu. Ubiegłoroczny Kongres Uzdrawisk Polskich przebiegający pod hasłem „Uzdrawiska w Unii Europejskiej” stanowił płaszczyznę do dyskusji nad obecnym stanem polskich uzdrawisk i perspektywą rozwoju lecznictwa uzdrawiskowego, które w warunkach jednolitego rynku europejskiego może stać się stimulatorem rozwoju tego segmentu gospodarki naszego kraju. Na prośbę studentów i przedstawicieli ośrodków naukowych zamieszczamy część referatów kongresowych, które zawierając sprawy nurtujące środowiska uzdrawiskowe w pełni nakreślają wizerunek polskich uzdrawisk.

Kolejne rozdziały biuletynu poświęcone zostały bieżącej działalności Stowarzyszenia Gmin Uzdrawiskowych poczynając od Nadzwyczajnego Walnego Zebrania Członków SGU RP, które odbyło się w dniach 23-24 marca 2006r. w Solcu-Zdroju, pracach wydawniczo-naukowych, a skończywszy na prowadzonej przez Biuro SGU RP działalności na rzecz promocji polskich uzdrawisk w kraju i zagranicą.

Na zakończenie zapraszamy do lektury referatów dra Tomasza Wołowca na temat „Wy-

korzystywania interpretacji podatkowych w zarządzaniu podmiotami uzdrowiskowymi” oraz „Postępowania kontrolnego a kontroli podatkowej w praktyce funkcjonowania podmiotów uzdrowiskowych”.

Stowarzyszenie Gmin Uzdrowiskowych RP składa serdeczne gratulacje na ręce Prezydentów, Burmistrzów, Wójtów, którzy uzyskali poparcie swoich wyborców podczas wyborów samorządowych w dniach: 12 listopada oraz 26 listopada 2006 r.

Jednocześnie z wielką radością witamy nowych Przedstawicieli Miast i Gmin Uzdrowiskowych w rodzinie uzdrowiskowej. Jesteśmy przekonani, że nasza wspólna działalność przyczyni się do rozwoju społecznego, gospodarczego oraz kulturalnego naszych uzdrowisk.

Życzymy wszystkim władarzom gmin uzdrowiskowych w Polsce sukcesów w pracy zawodowej i życiu osobistym.

KATARZYNA RYMARCZYK-WAJDA
Kierownik Biura SGU RP

NOWY STAN PO WYBORACH SAMORZĄDOWYCH:

- >> Burmistrz Augustowa — Leszek Cieślik
- >> Burmistrz Buska-Zdroju — Piotr Wąsowicz
- >> Burmistrz Ciechocinka — Leszek Dzierżewicz
- >> Burmistrz Dusznik-Zdroju — Grzegorz Średziński
- >> Wójt Goczałkowic-Zdroju — Krzysztof Kanik
- >> Wójt Horyńca-Zdroju — Ryszard Urban
- >> Prezydent Inowrocławia — Ryszard Breja
- >> Burmistrz Iwonicza-Zdroju — Paweł Pernal
- >> Burmistrz Jedliny-Zdroju — Leszek Orpel
- >> Prezydent Jeleniej Góry — Marek Obrębalski
- >> Burmistrz Kamienia Pomorskiego — Bronisław Karpiński
- >> Prezydent Kołobrzegu — Janusz Gromek
- >> Burmistrz Konstancina-Jeziornej — Marek Skowroński
- >> Burmistrz Krynicy-Zdroju — Emil Bodziony
- >> Burmistrz Łądką-Zdroju — Adam Szmidt
- >> Burmistrz Mieroszowa — Andrzej Laszkiewicz
- >> Burmistrz Muszyny — Waldemar Serwiński
- >> Burmistrz Nałęczowa — Andrzej Roman Ćwiek
- >> Burmistrz Polanicy-Zdroju — Jerzy Terlecki
- >> Wójt Polańczyka — Zbigniew Sawiński
- >> Burmistrz Połczyna-Zdroju — Barbara Nowak
- >> Burmistrz Piwnicznej-Zdroju — Joanna Leśniak
- >> Burmistrz Rabki-Zdroju — Ewa Przybyło
- >> Wójt Rewala — Robert Skraburski
- >> Burmistrz Rymanowa-Zdroju — Jan Rajchel
- >> Wójt Solca-Zdroju — Adam Pałys
- >> Prezydent Sopotu — Jacek Karnowski
- >> Burmistrz Szczawnicy — Grzegorz Niezgoda
- >> Burmistrz Świeradowa-Zdroju — Roland Marciniak
- >> Burmistrz Ustki — Jan Olech
- >> Burmistrz Ustronia — Ireneusz Szarzec
- >> Wójt Uścia Gorlickiego — Dymitr Rydzanicz

- wójtowie, burmistrzowie, prezydenci,
którzy zostali ponownie wybrani w wyborach
samorządowych w 2006 r.

INWESTOR POTRZEBNY od zaraz

Niemal 10 proc. mniej cudzoziemców wypoczywało w tym roku w polskich sanatoriach. Jadą do Czech, na Słowację, Węgry albo Litwę. Tam uzdrowiska proponują lepszy standard hoteli i dodatkowe atrakcje turystyczne. W naszych uzdrowiskach wciąż brakuje pieniędzy na inwestycje.

- Polskie sanatoria przegrywają z zagraniczną konkurencją — mówi Jan Golba, prezes Stowarzyszenia Gmin Uzdrowiskowych RP. — Nic dziwnego, że liczba gości zagranicznych w tym roku spadła o 5 — 10 proc. w stosunku do ubiegłego roku. Kuracjusze i turyści jadą na kuracje do naszych sąsiadów, których uzdrowiska mają wyższy standard i korzystają z odnowy biologicznej w prywatnych hotelach.

Uzdrowiska są niedoinwestowane. Na modernizację bazy hotelowej i leczniczej potrzeba 300 — 400 mln zł, podczas gdy Ministerstwo Skarbu Państwa, właściciel uzdrowisk, przekazało w 2005 i bieżącym roku zaledwie 73 mln zł. Na co to ma wystarczyć? — pytają prezesi spółek uzdrowiskowych.

Uzdrowiska potrzebują pieniędzy na inwestycje. Muszą przeprowadzić remonty, kupić nowy sprzęt, wprowadzić nowe zabiegi. Wiele sanatoriów myśli o budowie nowoczesnych basenów czy kompleksów SPA. Niestety, nie mają za co.

Dlatego jesteśmy daleko w tyle za uzdrowiskami w Czechach, czy na Słowacji albo na Litwie.

Podczas tegorocznego Kongresu Uzdrowisk Polskich w Inowrocławiu wielokrotnie podkreślano, że problemy uzdrowisk mógłby rozwiązać prywatny inwestor. Niestety, jedynę sprywatyzowane uzdrowisko — Nałęczów — sprzedano ponad cztery lata temu koncernowi Nestle. Kolejne plany prywatyzacyjne skarbu państwa utknęły. Koncepcja sprzed lat zakładała sprywatyzowanie 15 spółek uzdrowiskowych. Dziewięć bądź dziesięć największych miało pozostać w rękach Skarbu Państwa, a pieniądze na ich rozwój miały pochodzić ze sprzedaży pozostałych.

Na świecie większość uzdrowisk należy do prywatnych właścicieli.

Nowy właściciel Nałęczowa, firma Nestle, zainwestował 41,5 mln zł. Za te pieniądze powstał m. in. zespół basenowy i kompleks SPA. Wyremontowano pozostałe obiekty, przez co zwiększono o 220 liczbę miejsc. Przed prywatyzacją obroty uzdrowiska wynosiły ok. 15 mln zł. W 2005 roku sięgnęły ponad 37 mln zł.

W pozostałych spółkach przychody od kilku lat praktycznie się nie zmieniają. Uzdrowiska tracą klientów, mimo że mają niższe ceny niż w Czechach, na Słowacji czy na Węgrzech. Dodatkowo zagraniczni kuracjusze mogą otrzymać refundację wyjazdu do polskich sanatoriów ze swoich kas chorych. Niewiele to zmienia.

Kuracjuszy komercyjnych — krajowych i zagranicznych, wciąż jest bardzo mało. W Bu-

"SCHOLA CANTORUM INOVROCLAVIENSIS" Występ zespołu pod dyrekcją Danuty Szyma podczas kongresu uzdrowisk polskich.

sku-Zdroju aż 70 proc. kuracjuszy to osoby skierowane przez NFZ. W Iwoniczu goście komercyjni stanowią zaledwie 10 proc. przyjeżdżających.

Tymczasem zdobycie klientów komercyjnych to cel numer jeden każdego sanatorium. Goście komercyjni płacą zwykle ok. 20 – 30 proc. więcej niż ci ze skierowaniem z NFZ. Więcej gości komercyjnych oznacza więcej pieniędzy na rozwój uzdrowiska.

Na kongresie w Inowrocławiu wiele mówiono o stworzeniu spółkom uzdrowiskowym możliwości sięgania po pieniądze UE. Niestety, nie ma specjalnego programu, spółki uzdrowiskowe mogą skorzystać tylko z regionalnych programów operacyjnych, a to za mało.

Wygłada na to, że przyszłość uzdrowisk nie obchodzi rządu. Na kongresie w Inowrocławiu nie było ani ministra zdrowia, ani ministra skarbu. Przyjechali pracownicy tych resortów całkowicie bezradni – podobnie jak prezesi uzdrowiskowych spółek, pozbawieni finansowych możliwości rozwoju.

PRZEDRUK „PORADNIK KURACJUSZA”

Ryszard Brejza - prezydent Inowrocławia rozpoczyna XV Kongres Uzdrowisk Polskich

UZDROWISKA POLSKIE w Unii Europejskiej

JAN GOLBA

Prezes Zarządu Stowarzyszenia Gmin Uzdrowiskowych RP

W momencie akcesji Polski do Unii Europejskiej niemalże każda branża gospodarcza zadawała sobie pytanie – jak sprostać wymogom unijnych przepisów? Jak konkurować z drapieżnym rynkiem europejskim? Jak budować swój produkt czy swoją ofertę, aby była ona konkurencyjna z ofertami firm europejskich?

Uzdrowiska i miejscowości turystyczne zadawały sobie jeszcze jedno pytanie – jak uzyskać przewagę konkurencyjną w stosunku do oślawionych miejscowości uzdrowiskowych czy turystycznych po to, aby nie stracić dotychczasowego klienta i pozyskać nowego?

Te pytania brzmiały niemalże dramatycznie, bo od kilku lat bacznie obserwowaliśmy europejski rynek uzdrowiskowy, znaliśmy mocne strony europejskich uzdrowisk i zastanawialiśmy się co się stanie z uzdrowiskami w Polsce po akcesji, kiedy nie było:

- >> przepisów regulujących funkcjonowanie uzdrowisk,
- >> żadnych systemów wsparcia finansowego inwestycji uzdrowiskowych,
- >> odpowiednich zapisów w dokumentach rozwoju regionalnego odnoszących się do uzdrowisk,
- >> przepisów wspierających funkcjonowanie podmiotów uzdrowiskowych, choćby w zakresie np. VAT, osłon socjalnych w momencie komercjalizacji przedsiębiorstw uzdrowiskowych, pomocy publicznej dla spółek uzdrowiskowych,
- >> docelowego planu przekształceń własnościowych w uzdrowiskach.

Zastanawialiśmy się czy będziemy w stanie konkurować z europejskimi uzdrowiskami bo przecież w Polsce:

- >> gwałtownie malały nakłady na lecznictwo uzdrowiskowe,
- >> rozważano możliwość odstąpienia finansowania lecznictwa uzdrowiskowego z budżetu Państwa,
- >> wiele spółek uzdrowiskowych Skarbu Państwa znalazło się w dramatycznej sytuacji finansowej,
- >> Kasy Chorych, a później NFZ kontraktował usługi uzdrowiskowe co najwyżej po kosztach, a w zasadzie to z reguły poniżej kosztów świadczenia usług,
- >> tworzone nieprzyjazne otoczenie prawne dla miejscowości uzdrowiskowych

w zakresie ich rozwoju, czyniąc tym samym wręcz nieopłacalnym inwestowanie w uzdrowiskach, ze względu na uciążliwy proces uzgodnień administracyjnych,

- >> raz po raz „padały” (mówiąc kolokwialnie) projekty nowych ustaw o uzdrowiskach,
- >> bezrobocie w uzdrowiskach kształtowało się na poziomie 16-36 %.

W takim to otoczeniu – dodajmy nieprzyjaznym otoczeniu – uzdrowiska próbowały stworzyć konkurencyjny produkt uzdrowiskowy i zachęcić kuracjuszy zagranicznych do przyjazdu do Polski.

Zdefiniowaliśmy nasze mocne strony stwierdzając że, nasze atuty to:

- >> unikalne naturalne surowce lecznicze,
- >> bardzo wysoki poziom fachowy kadry medycznej i związany z tym wysoki poziom usług uzdrowiskowych,
- >> wysoki poziom techniczny urządzeń lecznictwa uzdrowiskowego,
- >> kilkusetletnia tradycja leczenia uzdrowiskowego,
- >> utrwalony przez lata wizerunek uzdrowisk jako obszarów ekologicznie czystych,
- >> konkurencyjne w stosunku do uzdrowisk europejskich ceny usług.

Zdawaliśmy sobie także sprawę z naszych słabości tzn:

- >> z podłej dostępności komunikacyjnej,
- >> słabej infrastruktury zewnętrznej,
- >> ubogiej oferty towarzyszącej leczeniu uzdrowiskowemu,
- >> słabej promocji,
- >> zbyt niskim standardom bazy hotelowej.

Jednak już podczas Kongresu Uzdrowisk w Rabce w 2003 roku uznaliśmy, że uzdrowiska mogą być naszym markowym produktem w Unii Europejskiej. Uznaliśmy, że możemy konkurować ceną i jakością świadczonych usług uzdrowiskowych. W sposób szczególny zwróciliśmy swoje oczy na Niemcy, uznając słusznie, że tam są nasi potencjalni klienci, bo jest to naród o określonym potencjale ekonomicznym. A ponadto naród zaawansowany nie tylko pod względem wiekowym, ale naród o określonych preferencjach – jeżeli chodzi o dbałość o swoje zdrowie. W Nałęczowie i Kołobrzegu zaczęliśmy nieśmiało mówić o rynku wschodnim – o kuracjuszach i turystach z Ukrainy, Rosji i Litwy. Do formułowania takich oczekiwań upoważniało nas zainteresowanie Rosjan i Ukraińców Zakopanem i Krynica.

Trzeba też przyznać, że wiele uzdrowisk w okresie ostatnich lat podjęło heroiczny wysiłek, aby w sposób zdecydowany podwyższyć standard swoich obiektów, poszerzyć swoją ofertę, wprowadzić nowe rodzaje usług uzdrowiskowych i para-uzdrowiskowych, poprawić estetykę i zewnętrzny wygląd uzdrowisk. Przybyło bardzo dużo nowych obiektów o wysokim standardzie, oferujących szeroką gamę usług – od leczenia uzdrowiskowego – po usługi typu spa, beauty, wellness itp. Zmodernizowano mnóstwo sanatoriów i w sposób zdecydowany poprawiono lub wręcz zbudowano od podstaw infrastrukturę zewnętrzną.

Dzisiejsze polskie uzdrowiska to już nie siermiężne (no może z małymi wyjątkami) miejscowości, z sanatoriami bez węzłów sanitarnych w pokojach, ale miejscowości oferujące bardzo bogaty program pobytu. **Dzisiejsze polskie uzdrowiska to miejscowości, gdzie tradycja przeplata się z nowoczesnością – bez uszczerbku dla tej pierwszej, i bez przesady dla tej drugiej.** Z satysfakcją należy przyznać, że ten stan osiągnęliśmy ogromnym wysiłkiem gestorów bazy leczniczej, przy wrogim otoczeniu prawnym i niesprzy-

jającym rozwojowi uzdrowisk systemie finansowania leczenia uzdrowiskowego. Przy braku zapisów w regionalnych planach rozwoju, braku systemu wsparcia uzdrowisk w zakresie pozyskiwania środków unijnych na nowe inwestycje, remonty czy modernizację. W tym miejscu zadać sobie trzeba pytanie o ile więcej byłoby tych nowych inwestycji, ile zmodernizowanych i wyremontowanych obiektów gdyby nie **"polskie piekielko legislacyjne"**, które nie pozwala na szybkie inwestowanie w uzdrowiskach?

Z jednej bowiem strony, obowiązuje nowa, ale w dalszym ciągu restrykcyjna ustawa o uzdrowiskach, lecznictwie uzdrowiskowym i gminach uzdrowiskowych, a z drugiej parki krajobrazowe, parki narodowe, rezerваты przyrody, strefy chronionego krajobrazu, obszary uzdrowiskowe, obszary górnicze i osławiona Natura 2000, **która nakazuje chronić coś, czego jeszcze nie uchwalono**. To oznacza, że na wszelki wypadek wszyscy urzędnicy się jej boją i — choć jeszcze nie ma uchwalonych planów ochrony Natura 2000 — każą inwestorom te plany przestrzegać.

Jest jeszcze trzecia strona tego medalu, otóż wbrew zapisom ustawowym -urzędnik Ministerstwa Zdrowia stosuje te przepisy, których nie udało mu się wprowadzić do ustawy o uzdrowiskach i przygotowuje tym samym o palpitanie serca wielu inwestorów i włodarzy gmin.

Ala na oficjalnych spotkaniach, konferencjach czy kongresach wciąż nieustannie słyszymy, że trzeba uproszczyć procedurę administracyjną, a uzdrowiska są oczkiem w głowie kolejnych rządów.

W zakresie rozwoju uzdrowisk i wprowadzenia ich na europejski rynek osiągnęliśmy bardzo wiele. Z satysfakcją obserwowaliśmy jak polskie uzdrowiska Kotliny Kłodzkiej, Jeleniogórskiej czy Pomorza zapełniają się kuracjuszami z Niemiec. Z satysfakcją obserwowaliśmy zwiększone ilościowo przyjazdy Rosjan, Ukraińców, Litwinów.

Już w 2002 roku mówiliśmy, że na europejskim rynku uzdrowisk tworzy się swoista nisza rynkowa na usługi uzdrowiskowe, którą możemy wypełnić i to się skutecznie przez 3 lata udawało.

Ala już w roku bieżącym obserwowaliśmy załamanie przyjazdów kuracjuszy z Niemiec do uzdrowisk Kotliny Kłodzkiej i Jeleniogórskiej. Dochodzą do nas sygnały, że i w innych miejscowościach nie jest pod tym względem lepiej. W tej sytuacji zadać sobie należy pytanie — dlaczego tak się dzieje? — I z uwagą prześledzić gdzie nasi dotychczasowi klienci wyjeżdżają.

Stowarzyszenie Gmin Uzdrowiskowych RP bacznie obserwuje wzmożone zainteresowanie Niemców, Austriaków, Holendrów, Anglików takimi krajami jak: Czechy, Słowacja, Węgry, Rumunia i Bułgaria. Nie wiemy jeszcze co jest tego przyczyną, czy to tylko ciekawość poznawcza, czy też przyczyny są daleko głębsze np. jakość usług, różnorodność oferty, standard obiektów i urządzeń, cena. Czy są to może daleko głębsze przyczyny. Wiemy jedynie tyle, że w wymienionych krajach poczyniono daleko większe inwestycje w uzdrowiskach i miejscowościach turystycznych niż w Polsce.

Jadąc przez Słowację czy Czechy co rusz można spotkać tablicę na obiektach turystycznych czy uzdrowiskowych o treści: **"obiekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej"**.

Wiemy również, że po unijne środki na turystykę i uzdrowiska sięgnęły swego czasu takie kraje jak: Austria, Belgia, Hiszpania, Włochy, Grecja. Już do znudzenia przypominamy o słynnym już dziś uzdrowisku Bad Blumau w Austrii wybudowanym prawie w całości ze środków unijnych.

W Polsce takich napisów na próżno szukać, bo ich po prostu nie ma. Na próżno szukać, bo w regionalnych planach rozwoju tworzonych przez urzędy marszałkowskie zapis o uzdrowiskach pojawia się w Polsce w zaledwie dwóch miejscach. Próżno szukać, bo w dokumentach o funduszach unijnych nie przewidziano środków dla uzdrowisk. Jedynie w programie ZPORR zamarkowano tą pomoc na inwestycje uzdrowiskowe w gminach uzdrowiskowych. Werbalnie wszyscy są za — faktycznie — za tą deklaracją nie idzie nic.

W chwili obecnej znów odżywa problem finansowania lecznictwa uzdrowiskowego. Powiada się, że finansowanie lecznictwa uzdrowiskowego nie znajdzie się w koszyku usług gwarantowanych przez Państwo. Oznacza to, że nawet ta skromna kwota przeznaczona corocznie na lecznictwo uzdrowiskowe jest zagrożona.

Co to oznacza dla polskich uzdrowisk? Na jakim etapie jesteśmy i gdzie się znajdziemy w przypadku podjęcia takiej decyzji? Prześledźmy to na przykładzie uzdrowiskowych spółek Skarbu Państwa i odpowiedzmy na pytanie — czy polskie uzdrowiska są w stanie utrzymać się wyłącznie z klienta komercyjnego? Jak to wpłynie na liczbę miejsc i na zatrudnienie?

Od 1998 roku do chwili obecnej w uzdrowiskowych spółkach Skarbu Państwa liczba łóżek zmniejszyła się o 5000. Liczba pracowników zmniejszyła się o prawie 3900 osób. **Spółki te w 2005 roku osiągnęły zysk netto ponad 10 mln zł.** Czy jest to duża kwota? W 2005 roku zdecydowanie wzrosły przychody ze sprzedaży komercyjnych usług uzdrowiskowych. Od 2001 roku środki na nakłady inwestycyjne (które w 2005 roku wyniosły ponad 30 mln zł) pochodzą prawie w całości ze środków własnych.

Jeżeli w najlepszym pod względem inwestycyjnym roku 2000 nakłady inwestycyjne wyniosły 38 mln i były to prawie wyłącznie środki z Ministerstwa Zdrowia to znaczy, że w uzdrowiskowych spółkach (oczywiście nie wszystkich) obserwujemy poprawę kondycji finansowej. Zaznaczyć przy tym jednak należy, że Ministerstwo Skarbu Państwa podwyższyło kapitał zakładowy niektórych spółek o kwotę 30 mln zł. Gdyby jednak dziś nierozważnie zlikwidowano środki na lecznictwo uzdrowiskowe, to los tych spółek tak jak i wielu innych podmiotów uzdrowiskowych byłby przesądzony, bo jeszcze nie są one w stanie utrzymać się ze sprzedaży komercyjnej. Ta sprzedaż systematycznie rośnie, bo np. w 2005 roku wartościowo stanowi 50% wykonania kontraktów z NFZ, ale trzeba naprawdę wielu lat i wielu nakładów inwestycyjnych, aby komercja stała się podstawą funkcjonowania uzdrowisk.

Nie można tak w jednym momencie czy jedną decyzją wstrzymać finansowania lecznictwa uzdrowiskowego, bo doprowadzi to do upadku wielu podmiotów uzdrowiskowych, wzrostu bezrobocia i gwałtownej pauperyzacji ludności miejscowej. Jeżeli myśli się o stopniowym wycofaniu się Państwa z finansowania lecznictwa uzdrowiskowego, to trzeba to jednoznacznie stwierdzić, ale najpierw uruchomić taki system wsparcia uzdrowisk, który pozwoli na dokapitalizowanie spółek i innych podmiotów uzdrowiskowych, który pozwoli na uruchomienie na szeroką skalę procesu inwestycyjnego w uzdrowiskach celem podwyższenia standardu i zbudowanie infrastruktury zewnętrznej. Bez tego, nie mamy co nawet marzyć o tym, aby uzdrowiska same uporały się z negatywnymi konsekwencjami takiej decyzji.

Stowarzyszenie Gmin Uzdrowiskowych RP wyraża swoje zaniepokojenie takimi pomysłami i stanowczo przeciwko nim protestuje.

Jeżeli dziś jesteśmy jeszcze w miarę konkurencyjni na europejskim rynku uzdrowisk, to wynika to głównie z olbrzymiej operatywności kierownictwa spółek uzdrowiskowych Skarbu Państwa i innych podmiotów uzdrowiskowych, a także lokalnych samorządów, a nie jest to wynikiem sprzyjającego otoczenia prawnego i finansowego. Ustawa o uzdrowiskach, która weszła w życie w roku ubiegłym, w praktyce więcej rodzi problemów niż przynosi korzyści. Być może te korzyści będą, ale za rok czy dwa. Ale póki co, spotykamy się z poważnymi problemami w zakresie jej stosowania. Odrębną sprawą jest wspomniana już sprawa dowolnej interpretacji tej ustawy przez urzędników Ministra Zdrowia, a nawet próba stosowania przepisów których w ustawie nie ma.

Jeżeli chodzi o spółki uzdrowiskowe, to jeżeli Sejm nie uchwali nowelizacji ustawy o komercjalizacji i prywatyzacji oraz ustawy o zasadach wykonywania uprawnień przysługujących Skarbowi Państwa, która pozwalałaby na poszerzenie katalogu beneficjentów pomocy udzielanej przez Ministerstwo Skarbu Państwa, to należy obawiać się o los wielu uzdrowiskowych spółek Skarbu Państwa.

Jeżeli te spółki i inne podmioty dalej nie będą mogły korzystać ze środków pomocy publicznej i ze środków unijnych bo są zaliczone do kategorii dużych firm, to ich konkurencyjność będzie szybko malała na skutek dekapitalizacji bazy. W tym zakresie nie oczekujemy na werbalizm i futurologię ale na szybkie i konkretne działania.

Polskie uzdrowiska złapały jaki taki oddech i byłoby rzeczą nierozsądną, aby im w tym stadium nie pomóc. Nie da się im jednak pomóc takimi przepisami, zakazami i nakazami, które uchwyciły je za wątle jeszcze gardło tak mocno, że mogą tego dłużej nie przeżyć.

Dziś już nie apelujemy o pieniądze, o nowe rozwiązania prawne, o zwolnienia podatkowe. Dziś apelujemy jedynie o rozsądek, bo jeżeli go zabraknie, to możemy zniszczyć to, co przez te kilka lat udało się odbudować i zbudować.

Jeżeli jeszcze przez kilka lat utrzymamy finansowanie lecznictwa uzdrowiskowego, a docelowo zachowamy poziom tego finansowania nawet na niezmienionym poziomie, to przy wzrastającej liczbie klientów komercyjnych i wartości tych usług stworzymy system wspierania uzdrowisk, a wówczas nie będziemy się obawiali konkurencji na rynku europejskim.

„WYMOGI DŁA ZAKŁADÓW LECZNICTWA UZDROWISKOWEGO I OCZEKIWANIA PACJENTÓW”

PROF. DR HAB. IRENA PONIKOWSKA

Krajowy Konsultant Balneologii i Medycyny Fizykalnej
Przewodnicząca Polskiego Towarzystwa Balneologii
i Medycyny Fizykalnej

Usługi uzdrowiskowe (Thermale and spa service)

Usługi lecznicze (Thermal treatment)

leczenie
profilaktyka
rehabilitacja
promocja zdrowia poprawa urody

Usługi wypoczynkowe

spa, wellnes
rekreacja, rozrywka
wypoczynek
turystyka zdrowotna

Świadomy wybór usług przez pacjenta (klienta) zależy od:

1. ogólnego wykształcenia,
2. dostępu do informacji i ich rzetelności,
3. poziomu świadomości zdrowotnej i wiedzy z zakresu prozdrowotnego stylu życia.

Lecznictwo uzdrowiskowe (Thermale treatment) jest to zorganizowana w uzdrowiskach forma udzielania świadczeń zdrowotnych w zakresie systemu ochrony zdrowia, wykorzystująca jako leczenie podstawowe naturalne surowce lecznicze do leczenia chorób przewlekłych.

Terminologia w różnych krajach:

- >>> Lecznictwo uzdrowiskowe (medycyna uzdrowiska) — pol.
- >>> Thermale (medecine thermale) — fr.
- >>> Thermalism -wł.
- >>> Kurbehandlung — niem.
- >>> Kurortologia — ros.
- >>> Thermalism (thermal medicine) — ang.

Proponowana terminologia angielska:

- >>> Thermalism (Thermal medicine)
- >>> Thermal stations-miejscowości uzdrowiskowe

Uzdrowiskowe usługi medyczne:

- >>> lecznicze,
- >>> profilaktyczne,
- >>> rehabilitacyjne,
- >>> promocja zdrowia,
- >>> z zakresu turystyki zdrowotnej.

Usługi lecznicze

- a) leczenie chorób przewlekłych w różnych stadiach rozwoju choroby, w 18 profilach leczniczych,
- b) profilaktyka wtórna.

Profilaktyka uzdrowiskowa — dla kogo jest wskazana:

- dla osób obciążonych czynnikami ryzyka,
- dla osób w początkowych stadiach rozwoju choroby,
- dla otyłych niedużego stopnia,
- dla osób zdrowych, przepracowanych, zestresowanych,
- dla osób z zagrożeniami choroby zawodowej.

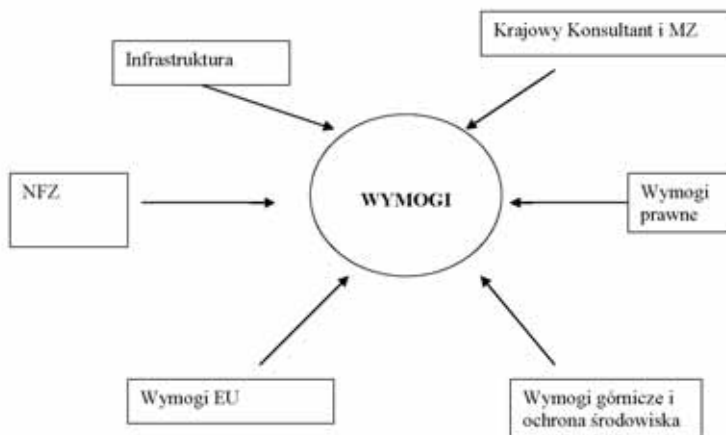
Balneorehabilitacja:

- dla chorych po wypadkach komunikacyjnych, po operacjach ortopedycznych, po udarach mózgowych,
- dla chorych po zawale serca, operacjach kardiochirurgicznych.

Turystyka zdrowotna — leczenie i profilaktyka. Dla kogo?

1. Pacjentom z chorobami przewlekłymi w stadium mało i średnio zaawansowanym.
2. Osobom zdrowym z czynnikami ryzyka chorób o zasięgu społecznym.
3. Osobom otyłym różnego stopnia.
4. Osobom zdrowym z oznakami starzenia.
5. Osobom zdrowym przepracowanym, zestresowanym (stres zawodowy).

Lecznictwo uzdrowiskowe — wymogi

Wymogi płatnika (1) NFZ:

- zapewnienie fachowej opieki lekarskiej i pielęgniarskiej w systemie całodobowym,
- stosowanie zabiegów leczniczych standardowych, w tym 2 zabiegi dziennie z naturalnych surowców leczniczych,
- zabezpieczenie żywienia dietetycznego,
- prowadzenie dydaktyki i promocji zdrowia.

Wymogi płatnika (2) NFZ:

Świadczeniodawca zobowiązany jest do udzielania świadczeń zdrowotnych:

- z zachowaniem najwyższej staranności,
- zgodnie ze wskazaniami aktualnej wiedzy,
- z respektowaniem praw pacjenta,
- zgodnie z zasadami etyki zawodowej i obowiązującymi przepisami.

Wymogi Krajowego Konsultanta (1):

Dotyczą:

Kwalifikacji personelu medycznego:

- Obligatoryjny wymóg posiadania specjalizacji z balneologii i medycyny fizykalnej przez: lekarza naczelnego, kierownika medycznego, ordynatora,
- Stosowanie naturalnych metod balneoterapeutycznych zaliczanych do standardowych.

Wymogi Krajowego Konsultanta (2):

- Respektowanie rekomendacji krajowego konsultanta w zakresie stosowanych metod i stosowania programów leczniczych,
- Prowadzenie edukacji zdrowotnej we wszystkich profilach,
- Wyposażenie w sprzęt i aparaturę leczniczą i diagnostyczną zgodnie z postępowaniem medycyny,
- Zapewnienie warunków higieniczno-sanitarnych w zakładzie przyrodoleczniczym, gabinetach i pokojach chorych.

Wymogi z zakresu infrastruktury:

- Ochrona środowiska, surowców leczniczych i walorów klimatycznych,
- Wyposażenie w urządzenia uzdrowiskowe pozwalające na korzystanie z walorów uzdrowiskowych,
- Poprawienie estetyki budynków i ogrodów,
- Usprawnienie dojazdu do uzdrowiska,
- Inne.

Rekomendacje UE – Zielona Księga (2005 r.)

1. Promowanie zdrowego odżywiania i aktywności fizycznej w krajach członkowskich,
2. Profilaktyka chorób cywilizacyjnych.

Oczekiwania pacjentów:

1. dobry standard zakwaterowania,
2. dobre i urozmaicone żywienie,
3. przyjazny, empatyczny stosunek personelu,
4. oferowanie atrakcyjnego programu kulturalno-turystycznego,
5. odpowiedniej ilości i jakości zabiegi balneologiczne,
6. oferowanie specjalnych atrakcji.

Piramida jakości w lecznictwie uzdrowiskowym

Oczekiwania pacjentów ulegają zmianom:

- a) W wyniku wzrostu świadomości i wiedzy zdrowotnej (dobre usługi zdrowotne będą wysoko cenione),
- b) W wyniku poprawy jakości i standardu życia (większe wymagania zakwaterowania),
- c) W miarę nabywania doświadczeń z kolejnych pobytów uzdrowiskowych.

Stymulowanie jakości usług uzdrowiskowych

Rola i miejsce leczenia uzdrowiskowego we współczesnej medycynie:

Leczenie chorób przewlekłych własnymi skutecznymi metodami.
Uzupełnianie i intensyfikowanie wyników leczenia uzyskanych innymi metodami.
Promowanie zdrowia i wdrażanie aktywnego stylu życia.
Edukowanie pacjentów.
Zapobieganie chorobom, zwłaszcza cywilizacyjnym.

Material z prezentacji multimedialnej

„TURYSTYKA SZANSĄ ROZWOJU UZDROWISK”

OLGA PIEKARZEWSKA

Naczelnik Departamentu Turystyki Ministerstwo Gospodarki

Mocne strony polskiej turystyki

Korzystne położenie w środku kontynentu na skrzyżowaniu ważnych dróg europejskich, włączenie w struktury rynku wewnętrznego Unii Europejskiej, znaczny potencjał kulturowy i dobrze zachowane środowisko naturalne, czynią z naszego kraju atrakcyjne miejsce do zwiedzania i wypoczynku, zarówno dla turystów zagranicznych jak i krajowych.

Gospodarka turystyczna

Turystyka jest jednym z najbardziej rozwojowych sektorów gospodarki, przyczyniającym się do zwiększania miejsc pracy i wpływającym w znaczący sposób na sytuację społeczną i ekonomiczną regionów. Dla wielu społeczeństw turystyka stała się źródłem dochodu oraz instrumentem walki z bezrobociem i wspierania przedsiębiorczości.

Potencjał polskich uzdrowisk

Uzdrowiska w Polsce, w znacznej większości, położone są w najpiękniejszych regionach o bogatych walorach turystycznych i wypoczynkowych i drzemie w nich olbrzymi potencjał gospodarczy, który może być odpowiednim instrumentem w walce z bezrobociem i doskonałym czynnikiem rozwoju gospodarczego.

Turystyka szansą polskich uzdrowisk

Przyszłość wielu polskich uzdrowisk, zwłaszcza tych, które mają wielostronne warunki rozwojowe, leży w odchodzeniu od wyłącznie leczniczo-zabiegowego profilu terapii u wód.

Perspektywę stanowi dla nich przejście na różnorodne, niekonwencjonalne i innowacyjne rozwiązania, łączące nowoczesne sposoby kuracji i profilaktyki zdrowotnej z wypoczynkiem turystycznym, zwłaszcza aktywnym i specjalistycznym, do czego większość uzdrowisk posiada sprzyjające warunki.

Wsparcie przedsięwzięć turystycznych i uzdrowiskowych z funduszy strukturalnych w latach 2007-2013

Ogromną szansą jaką stoi przed polską turystyką i uzdrowiskami są fundusze strukturalne z Unii Europejskiej. W tym roku kończy się pierwszy okres wsparcia objęty Narodowym Planem Rozwoju na lata 2004-2006 a Departament Turystyki intensywnie pracuje nad zapisami do Programów Operacyjnych na lata 2007-2013.

Narodowa Strategia Spójności (Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia)

Narodowa Strategia Spójności (Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia) 2007-2013 wspierająca wzrost gospodarczy i zatrudnienie jest dokumentem określającym działania o charakterze rozwojowym jakie Rząd Polski zamierza podjąć w latach 2007-2013 w zakresie promowania trwałego wzrostu gospodarczego, wzrostu konkurencyjności oraz wzrostu zatrudnienia. Narodowa Strategia Rozwoju (NSRO) służy jednocześnie zapewnieniu skutecznej pomocy w restrukturyzacji sektorów i regionów problemowych.

Łączna wielkość zaangażowania środków finansowych w realizację Narodowej Strategii Spójności (Narodowych Strategicznych Ram Odniesienia) w latach 2007-2013 wyniesie 85,6 mld euro, z czego ok. 69,3 mld euro stanowić będzie wkład publiczny a 16,3 mld euro wkład podmiotów prywatnych. Z tej sumy wielkość alokacji środków wspólnotowych to 59,5 mld euro (Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego, Europejski Fundusz Społeczny, Fundusz Spójności) a 9,7 mld euro stanowi publiczny wkład krajowy.

Podział funduszy strukturalnych

Szczegółowy podział funduszy strukturalnych w Polsce w układzie poszczególnych programów operacyjnych kształtuje się w następujący sposób:

- >>> 16 Regionalnych Programów Operacyjnych ok. 15,9 mld euro,
- >>> PO Rozwój Polski Wschodniej — ok. 2,2 mld euro,
- >>> Programy Operacyjne Europejskiej Współpracy Terytorialnej ok. 0,6 mld euro,
- >>> PO Infrastruktura i Środowisko — ok. 21,3 mld euro,
- >>> PO Innowacyjna Gospodarka — ok. 7 mld euro,
- >>> PO Kapitał Ludzki — ok. 8,1 mld euro,
- >>> PO Pomoc Techniczna — ok. 0,2 mld euro.

Program operacyjny — innowacyjna gospodarka

W obecnie przygotowywanych dokumentach wsparcie dla rozwoju turystyki i uzdrowisk na poziomie krajowym przewidziane jest w projekcie Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka w ramach działań:

- Inwestycje w produkty turystyczne o znaczeniu ponadregionalnym.
- Promocja konkurencyjnych produktów turystycznych o zasięgu ponadregionalnym.
- Inwestycje w produkty turystyczne o znaczeniu ponadregionalnym

Celem działania jest:

Wsparcie projektów inwestycyjnych o charakterze ponadregionalnym dla stworzenia konkurencyjnych i innowacyjnych produktów turystycznych, mające na celu wzrost znaczenia turystyki w tworzeniu dochodu narodowego oraz budowanie pozytywnego obszaru Polski w kraju i na świecie.

Wsparcie skierowane będzie przede wszystkim do grup podmiotów: jednostek samorządu terytorialnego oraz ich związków i zrzeszeń, przedsiębiorców i instytucji otoczenia biznesu tworzących lub realizujących wspólne przedsięwzięcie.

Wsparciem zostaną objęte kompleksowe projekty, polegające na utworzeniu sieciowych produktów turystycznych, zakładających inwestycje w:

- budowę obiektów konferencyjno-kongresowych,
- budowę obiektów o charakterze turystyczno-rekreacyjnym na terenie uzdrowisk,
- budowę infrastruktury rekreacyjnej i rozrywkowej,
- zagospodarowanie obiektów i terenów poprzemysłowych i powojkowych na cele turystyczne,
- budowę sieci obiektów noclegowych, gastronomicznych i towarzyszącej turystyki kwalifikowanej,
- budowę kompleksowych szlaków turystycznych rozumianych jako: zespół bazy noclegowej, gastronomicznej, informacyjnej oraz infrastruktury towarzyszącej

(paraturystycznej) w tym np. wypożyczalni sprzętu turystycznego, skupionej wokół atrakcji turystycznych tworzących rdzeń szlaku.

Promocja konkurencyjnych produktów turystycznych o zasięgu ponadregionalnym

Celem działania jest:

Wzmocnienie konkurencyjności gospodarki poprzez promocję zagranicą produktów turystycznych o zasięgu ponadregionalnym.

Wsparciem zostaną objęte:

Projekty doradcze w zakresie tworzenia systemu rezerwacji i systemu informacji, a także projekty doradcze związane z opracowaniem i realizacją strategii promocji produktu turystycznego.

Projekty szkoleniowe z zakresu tworzenia strategii i planów promocji, przeprowadzania badań marketingowych, kampanii reklamowych, tworzenia, rozwijania i promocji produktów turystycznych, obsługiwanie systemów rezerwacyjnych i informacyjnych.

Projekty inwestycyjne w zakresie niezbędnym do stworzenia ogólnopolskiego systemu rezerwacji i systemu informacji turystycznej.

Projekty marketingowe w zakresie planowania i realizacji badań marketingowych, przygotowania materiałów promocyjno-informacyjnych, multimedialnych kampanii promocyjnych, systemów identyfikacji wizualnej.

Regionalne Programy Operacyjne

Podstawowe cele Regionalnych Programów Operacyjnych związane są z podnoszeniem konkurencyjności poszczególnych regionów oraz promowaniem zrównoważonego rozwoju. Cele te osiągnąć są poprzez zintegrowane oddziaływanie na tworzenie warunków dla wzrostu inwestycji na poziomie regionalnym i lokalnym oraz tworzenie warunków dla wzrostu zatrudnienia.

W ramach RPO wsparciem zostanie objętych szereg działań, w tym m. in. turystyka. Są to:

- Badania i rozwój technologiczny, innowacje i przedsiębiorczość.
- Społeczeństwo informacyjne.
- Inicjatywy lokalne w zakresie zatrudnienia i rozwoju oraz wsparcie struktur świadczących usługi lokalne w tworzeniu nowych miejsc pracy.
- Środowisko.
- Zapobieganie i zwalczanie zagrożeń przyrodniczych i technologicznych.

Turystyka.

- Inwestycje w kulturę.
- Inwestycje w transport.
- Inwestycje w kształcenie (zwłaszcza zawodowe).
- Inwestycje w infrastrukturę ochrony zdrowia oraz w infrastrukturę społeczną.

Opcjonalnie w ramach RPO można realizować inwestycje z zakresu:

- Wsparcia obszarów problemowych wybranych miast.
- Współpracy międzyregionalnej.

Oprócz zapisów bezpośrednio dotyczących turystyki w przedstawionych programach szanse dla rozwoju turystyki będą istniały także w programach: Rozwój Polski Wschodniej, Europejskiej Współpracy Terytorialnej, Infrastruktura i Środowisko, Kapitał Ludzki.

Przykładowe inwestycje w uzdrowiskach finansowane z funduszy strukturalnych

Współczesne uzdrowiska aby funkcjonować i konkurować na rynku muszą mieć bogaty wachlarz usług wymagających powstania lub rozbudowy bazy:

- sportowo-rekreacyjnej (kryte kąpieliska z basenami termalnymi, lodowiska, sale do ćwiczeń i treningu, ścieżki zdrowia, szlaki turystyczne, narciarskie trasy zjazdowe i biegowe, ośrodki jeździeckie, pola golfowe, kluby rekreacyjne);

- kulturalnej (zaplecze kulturalne i rozrywkowe — sale koncertowe i wystawowe, amfiteatry, ogrody zimowe, kluby rozrywkowe);
- gastronomicznej (restauracje, kawiarnie, herbaciarnie);
- informacyjno-recepcyjnej (centra i punkty informacji turystycznej, banki danych, nowoczesne rozwiązania medialne itp.);
- profilaktyczno-zdrowotnej (ambulatoria, ośrodki odnowy biologicznej, ośrodki zdrowia i urody itp.)

Korzyści płynące z inwestycji

Przewiduje się, że dzięki inwestycjom finansowanym z funduszy pomocowych Unii Europejskiej wzrośnie liczba turystów odwiedzających miejscowości uzdrowiskowe.

Ponadto organizowane będą liczne imprezy sportowo-rekreacyjne. Zmniejszy się bezrobocie, gdyż utworzone zostaną nowe miejsca pracy.

Utrwali się pożądaný wizerunek miejscowości uzdrowiskowych jako kurortów wielofunkcyjnych posiadających rozwiniętą infrastrukturę leczniczą, turystyczną i rekreacyjno-sportową, co w konsekwencji przełoży się na funkcjonowanie tych miejscowości w formie wielosezonowej.

Produkt markowy-turystyka uzdrowiskowa

Turystyka uzdrowiskowa w Polsce jest jednym z priorytetowych produktów markowych, skierowanych na rynki zagraniczne i rynek krajowy.

Przewiduje się, że w najbliższych latach rozwój uzdrowisk i turystyki uzdrowiskowej w Polsce będzie związany:

- ze wzrostem popytu na wyjazdy krótkookresowe do miejsc położonych blisko miejsc zamieszkania,
- ze wzrostem zainteresowania wyjazdami w celach zdrowotnych i rozrywkowych,
- z dalszym rozwojem turystyki biznesowej i specjalistycznej,
- z napływem turystów zagranicznych.

Materialy z prezentacji multimedialnej

AKTUALNA SYTUACJA ORAZ NAJBLIŻSZE PLANY DOTYCZĄCE UZDROWISK I PODMIOTÓW PROWADZĄCYCH LECZNICTWO UZDROWISKOWE

WŁODZIMIERZ ŚLIWIŃSKI
Koordynator Wydziału Uzdrawisk
Ministerstwa Zdrowia

Proszę zebranych.

Po 39 latach na ostatnim posiedzeniu Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej, została uchwalona nowa ustawa uzdrawiskowa.

Konieczność opracowania nowej ustawy, której przedmiotem było unormowanie problemu lecznictwa uzdrawiskowego, statusu uzdrawisk oraz udzielania świadczeń zdrowotnych przez wyspecjalizowane podmioty prowadzące lecznictwo uzdrawiskowe, motywowana była zasadniczymi zmianami w systemie prawa, zapoczątkowanymi w 1989 roku.

Zmianie uległo prawodawstwo dotyczące zarówno organizacji i finansowania ochrony zdrowia, jak i kompetencji i zadań administracji publicznej w tym zakresie. Obowiązująca ustawa o uzdrawiskach i lecznictwie uzdrawiskowym z 1966 r., mimo 6 nowelizacji, ostatniej dokonanej w 2001 roku, nie odpowiada oczekiwaniom miejscowości i środowisk związanych z lecznictwem uzdrawiskowym, nie zapewniała ministrowi właściwemu do spraw zdrowia instrumentów niezbędnych do monitorowania warunków środowiskowych miejscowości, niezbędnych do prowadzenia lecznictwa uzdrawiskowego, monitorowania jakości udzielanych świadczeń przez wyspecjalizowane podmioty, a nade wszystko nie gwarantowała stabilnych źródeł finansowania lecznictwa uzdrawiskowego, przez co zdolności odtwórcze majątku trwałego zakładów lecznictwa uzdrawiskowego były minimalne.

Dotychczasowe próby podejmowane w celu ustanowienia nowoczesnych regulacji

określających zasady prowadzenia działalności uzdrowskiej, z powodu ujmowanych w projektach ustaw zapisów dotyczących funkcjonowania gmin uzdrowskich, kończyły się niepowodzeniem. Dlatego też początkowo zasadnym wydawało się, aby sprawy lecznictwa uzdrowskiego i kwestie gmin uzdrowskich ujęte zostały w odrębnych aktach prawnych.

Konstytucyjny obowiązek zapewnienia opieki zdrowotnej przez władze RP nakłada obowiązek m. in. dbania o istniejącą infrastrukturę uzdrowską, której przejawem była zaproponowana inicjatywa legislacyjna. Minister Zdrowia podjął decyzję o opracowaniu nowej ustawy o uzdrowskach i lecznictwie uzdrowskim.

Zostały opracowane dwie ustawy, jedna o lecznictwie uzdrowskim (przez Ministerstwo Zdrowia) i druga o uzdrowskach i gminach uzdrowskich (przez Ministerstwo Gospodarki).

Ostatecznie do Sejmu trafił poselski projekt ustawy o lecznictwie uzdrowskim, uzdrowskach i obszarach ochrony uzdrowskiej oraz o gminach uzdrowskich. Podkreślić należy, że między innymi aktywnie uczestniczyli w opracowaniach poszczególnych rozdziałów ustawy pracownicy resortu Zdrowia.

Przyjęta i uchwalona przez Sejm ustawa określa zasady uznawania miejscowości za uzdrowsko, zakres i warunki prowadzenia lecznictwa uzdrowskiego oraz nadzór ministra właściwego do spraw zdrowia i wojewody nad lecznictwem uzdrowskim i uzdrowskimi. Przyjęta przez sejm ustawa zobowiązuje Ministra Zdrowia do opracowania 9 rozporządzeń, Ministra Finansów zobowiązuje do opracowania rozporządzenia o dotacjach dla gmin uzdrowskich (rozporządzenie to jest w trakcie procesu legislacyjnego), zaś Ministra Skarbu Państwa do wydania rozporządzenia o wyłączeniu 9 spółek uzdrowskich z prywatyzacji. Wykaz tych spółek został wstępnie zatwierdzony przez kierownika Ministerstwa Zdrowia.

Wszystkie akty wykonawcze Ministra Zdrowia zostały opracowane i obecnie część z nich znajduje się jeszcze w uzgodnieniach legislacyjnych.

Obowiązująca ustawa uzdrowskowa nakłada na Ministra Zdrowia zwiększone zadania, zwłaszcza w dziedzinie nadzoru i kontroli.

Nadzór nad lecznictwem uzdrowskim i uzdrowskimi zgodnie z ustawą sprawować będzie minister właściwy do spraw zdrowia oraz wojewoda.

Zgodnie z właściwością rzeczową i miejscową wojewoda będzie sprawował nadzór nad lecznictwem uzdrowskim i uzdrowskimi zlokalizowanymi na obszarze danego województwa, zaś minister właściwy do spraw zdrowia nad całością lecznictwa uzdrowskiego.

Zakłada się, że Minister Zdrowia sprawować będzie nadzór przy pomocy merytorycznej komórki Ministerstwa Zdrowia, natomiast wojewodowie przy pomocy naczelnego lekarza uzdrowska, który będzie przez nich powoływany.

To Wojewodowie zdecydować czy zostanie powołany jeden lekarz na jedno województwo czy będzie powołanych kilku lekarzy. Dotyczyć to może województw na terenie których istnieje kilka lub kilkanaście gmin uzdrowskich.

Należy przy tym podkreślić, że zakres czynności naczelnego lekarza uzdrowskiego zmienił się zasadniczo. Głównym celem jego powołania będzie nadzór i kontrola z ramienia wojewody nad lecznictwem uzdrowskim.

Uchwalona po 39 latach ustawa uzdrowskowa pozwala na nowe spojrzenie na przyszły rozwój lecznictwa uzdrowskiego w Polsce. Dostosowuje ona bowiem przepisy prawne do zmian, które zaszły z chwilą wejścia ustawy o samorządzie terytorialnym.

Jest to ustawa kompromisu pomiędzy zadaniami lecznictwa uzdrowskiego a samorządami lokalnymi, uchwalona w ostatnim dniu posiedzenia Sejmu. Dlatego też nie jest ona doskonała i zapewne w przyszłości będzie wymagała niewielkiej nowelizacji. W szczególności brak jest niektórych delegacji dla Ministra Zdrowia pozwalających na określenie zasad przy wykonaniu standaryzacji poszczególnych zakładów lecznictwa uzdrowskiego, ustalenie normatywów obsady kadrowej personelu medycznego i za-

biegowego, określenia jakości, czasu i norm dla poszczególnych zabiegów w zakładach lecznictwa uzdrowiskowego jakimi są zakłady przyrodolecnicze itp.

Gminy uzdrowiskowe posiadające w chwili obecnej status uzdrowiska nadany w/g starej ustawy uzdrowiskowej, nadesłały Ministrowi Zdrowia Tymczasowe Statuty Uzdrawisk. Należy w tym miejscu zaznaczyć, że niektóre statuty nadesłane z Gmin Uzdrawiskowych, nie spełniają zapisów zawartych w ustawie uzdrowiskowej, określone zarysy i powierzchnie stref ochronnych nie spełniają funkcji dla których zostały utworzone i nie gwarantują na bezkolizyjne prowadzenie w nich lecznictwa uzdrowiskowego. Ponieważ Gminy Uzdrawiskowe uzyskały status uzdrowisk w oparciu o zatwierdzone granice stref ochrony uzdrowiskowej, określone w obowiązujących wówczas przepisach prawnych, zobowiązane były do opracowania tymczasowych statutów, obowiązujących do czasu opracowania i przyjęcia operatów uzdrowiskowych.

Możliwa i konieczna była w niektórych gminach zmiana przebiegu granic stref ochrony uzdrowiskowej, zwłaszcza, że powinny się granice strefy „C” zamykać w obrębie własnej Gminy. W obrębie sąsiednich gmin wyłącznie po uzyskaniu zgody sąsiedniego samorządu.

Niezasadnym było natomiast znaczne ograniczenie w tymczasowych statutach powierzchni poszczególnych stref ochrony uzdrowiskowych, zwłaszcza strefy „A”, w której prowadzi się lecznictwo uzdrowiskowe, w wielu przypadkach dokonano likwidacji strefy „B” czy też wyłączono część gminy ze strefy „C”. (w takich przypadkach należało stworzyć jednostkę pomocniczą gminy).

W nadesłanych tymczasowych statutach często brakuje wyliczenia rzeczywistych wskaźników terenów zielonych w poszczególnych strefach ochrony uzdrowiskowej. Duże zastrzeżenia można wносить do przesłanych przez szereg gmin załączników graficznych.

W związku z powyższym z chwilą przedstawienia za 2 lata operatu uzdrowiskowego, Gminy te mogą mieć trudności w otrzymaniu ponownie statusu uzdrowiska.

Do Ministerstwa Zdrowia często wpływały zapytania kierowane przez Prezydentów, Burmistrzów, Wójtów Gmin Uzdrawiskowych o wyjaśnienia niektórych zapisów zawartych w ustawie uzdrowiskowej. Zapytania dotyczyły przede wszystkim terminów wykonania planów zagospodarowania przestrzennego, wyjaśnienia pojęcia „terenów zielonych” w poszczególnych strefach ochrony uzdrowiskowej oraz wykonywania inwestycji szkodliwych dla środowiska w strefie „A” ochrony uzdrowiskowej, takich jak sieć kanalizacyjna, gazowa, elektryczna itp.

Zapis art. 38 ust 1 pkt 1 lit l), w związku z art. 34 ust 1 pkt. 5) ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o lecznictwie uzdrowiskowym, uzdrowiskach i obszarach ochrony uzdrowiskowej oraz gminach uzdrowiskowych (Dz. U. Nr 167 poz 1399), nie wyklucza lokalizacji i budowy infrastruktury technicznej na terenie obszaru strefy „A” ochrony uzdrowiskowej, takiej jak sieć kanalizacyjna, wodociągowa, gazowa, elektryczna itp.

Szczegółowego wyjaśnienia wymaga ponadto zapis ustawowy pojęcia „tereny zielone”. Tereny zielone nie są pojęciem tożsamym z określeniem „tereny biologicznie czynne”. Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. (Dz. U. Nr 75 poz. 690 z późn. zm.) w § 3 pkt. 22, określa iż przez powierzchnię terenu biologicznie czynnego, należy rozumieć grunt rodzimy oraz wody powierzchniowe na terenie działki budowlanej a także 50% sumy powierzchni tarasów i stropodachów o powierzchni nie mniejszej niż 10m² urządzonych jako stałe trawniki lub kwietnik na podłożu zapewniającym im naturalną roślinność (mogą więc być nimi również wysypiska śmieci z bakteriami).

Tereny zielone zgodnie z wolą ustawodawcy i encyklopedycznym nazewnictwem, stanowią obszary pokryte trawnikami, krzewami i drzewami.

Wyrażam nadzieję, że powyższe wyjaśnienia, przyczynią się do intensywnego, bezkolizyjnego z ustawą uzdrowiskową, rozwoju gmin uzdrowiskowych.

Obowiązująca ustawa pomimo częściowych niedoskonałości pozwala na spełnienie

obowiązku zapewnienia nadzoru Ministra Zdrowia nad lecznictwem uzdrowiskowym, które w myśl ustawy jest integralną częścią systemu ochrony zdrowia (art. 4ust. 1 ustawy).

Istniejące uzdrowiska zgodnie z art. 39 ust. 1 oraz art. 40 ustawy uzdrowiskowej, po sporządzeniu operatu i potwierdzeniu przez Ministra Zdrowia spełnienia warunków koniecznych do nadania statusu uzdrowiska, status uzdrowiska będą mogły otrzymać ponownie.

Polska posiada 43 uzdrowiska statutowe oraz liczne miejscowości o walorach klimatycznych. Status uzdrowiska przyznaje na wniosek Ministra Zdrowia Rada Ministrów. Zgodnie z ustawą, uzdrowiskiem jest obszar podzielony na 3 strefy ochrony uzdrowiskowej (A, B, C.) z czego obszar „A” wydzielony jest wyłącznie w celu prowadzenia na jego powierzchni lecznictwa uzdrowiskowego.

Obszar ten inaczej nazwany strefą „A” ochrony uzdrowiskowej, obejmuje obszar, na którym są zlokalizowane lub planowane zakłady lecznictwa uzdrowiskowego a także inne obiekty służące lecznictwu uzdrowiskowemu lub obsłudze pacjenta lub turysty.

Aby spełnić on zakładane w nim funkcje musi posiadać odpowiednią powierzchnię pod lokalizację zakładów i urządzeń uzdrowiskowych jak również pod tereny zielone o procentowej powierzchni zgodnej z ustawą. Generalnie należy przyjąć, że na 1 pacjenta lub turystę powinno przypadać około 700m² terenów zielonych w uzdrowiskach opartych na parku zdrojowym, lub 500m² w oparciu o duże kompleksy leśne. W strefach ochrony uzdrowiskowej istnieje szereg czynności zabronionych, ma to na celu umożliwienie bezkolizyjnego prowadzenia lecznictwa uzdrowiskowego oraz zachowania odpowiednich warunków środowiskowych. Strefy ochrony uzdrowiskowej (B, C) stanowią otulinę ochronną dla strefy „A”, przy czym granica strefy „C” powinna zgodnie z ustawą uzdrowiskową, opierać się o granicę gminy lub wydzielonej jednostki pomocniczej Gminy.

W chwili obecnej kilka Gmin w kraju czyni starania o uzyskanie statusu uzdrowiska. Gmina uzdrowiskowa lub jej część, której obszarowi lub jego części nadany został status uzdrowiska w trybie określonym w ustawie, chcąc otrzymać status uzdrowiska musi wykazać, że na jej terenie znajdują się potwierdzone naturalne surowce lecznicze (tj. kopaliny lecznicze, w tym wody lecznicze oraz peloidy) łącznie z klimatem leczniczym a także że na jej terenie znajdują się zakłady lecznicze, że posiada właściwą infrastrukturę techniczną oraz obszar o odpowiedniej powierzchni na którym może być zorganizowane i prowadzone lecznictwo uzdrowiskowe. Powierzchnie terenów zielonych dla obszarów chronionych powinny wynosić – strefa „A” ochrony uzdrowiskowej 75%, strefa „B” – 55%, strefa „C” – 45-50%.

Przybliżona łączna baza łóżkowa w istniejących uzdrowiskach tj. sanatoriach i szpitalach uzdrowiskowych wynosi około 45 000 łóżek Istnieje ponadto baza turystyczna, hotelowa, domy prywatne, pensjonaty posiadające w przybliżeniu około 80000 miejsc.

W 43 uzdrowiskach prowadzi działalność w zakresie lecznictwa uzdrowiskowego 108 szpitali uzdrowiskowych w podstawowych profilach leczniczych takich jak: narząd ruchu, kardiologia, neurologia, diabetologia, cukrzyca i inne, z 17 możliwych profili leczniczych, określonych w wskazaniach do leczenia uzdrowiskowego.

Szpitala uzdrowiskowe dysponują bazą w ilości 12 150 miejsc. Istniejąca baza łóżkowa pozwala na zapewnienie około 1,6 mil. kuracji rocznie. Faktyczna pojemność miejscowości uzdrowiskowych jest wyższa, gdyż istnieją też możliwości korzystania z hoteli i prywatnych kwater w ramach uzdrowiskowego lecznictwa ambulatoryjnego. Łóżka w uzdrowiskach stanowią około 15,5 % łóżek występujących w szpitalach ogólnych i klinicznych.

Liczba leczonych w uzdrowiskach stanowi około 8% liczby ogółu pacjentów leczonych w szpitalach całego kraju.

Do największych uzdrowisk posiadających ponad 3000 łóżek należą: Kołobrzeg, Ciechocinek, Krynica, Zespół Uzdrowisk Kłodzkich.

Właścicielami sanatoriów i szpitali uzdrowiskowych są w szczególności, Spółki Skarbu Państwa (25 dawnych Uzdrowiskowych Przedsiębiorstw Państwowych), posiadające około 48 % bazy (łóżek), sanatoria związkowe, zakładowe (37%), sanatoria i szpitale MON, PKP, MSW, KRUS (12%), własność komunalną i prywatną stanowi około (3%).

Każde uzdrowisko posiada zatwierdzony przez Ministra Zdrowia jeden lub kilka kierunków leczniczych.

Kierunki lecznicze obejmują choroby lub zespoły chorobowe, które są leczone w danym uzdrowisku, zgodnie z jego profilem leczniczym.

Niektóre podmioty uzdrowiskowe wprowadzają do swej działalności nowe kierunki lecznicze bez opinii Krajowego Konsultanta ds. Balneologii i Medycyny Fizykalnej oraz bez zatwierdzenia przez Ministra Zdrowia. Taka samowolna działalność jest niedopuszczalna, jest niezgodna z ustawą uzdrowiskową jak również powoduje błędną interpretację o lecnictwie uzdrowiskowym czego dowodem może być artykuł w tygodniku „Wprost”.

W uzdrowiskach można leczyć skuteczniej, bez powikłań, szereg chorób w których farmakologia ma tylko działanie objawowe, dlatego uzdrowiska odgrywają ważną rolę w rehabilitacji poszpitalnej, zarówno w chorobach i stanach pourazowych narządu ruchu jak i chorobach wewnętrznych oraz w leczeniu chorób przewlekłych, wchodzących w zakres we wszystkich dyscyplin oraz w profilaktyce pierwotnej i wtórnej.

Niezmiernie ważnym czynnikiem decydującym o przyszłości rozwoju uzdrowisk jest coroczne ustalanie odpowiedniej wielkości nakładów finansowych w budżecie NFZ na lecnictwo uzdrowiskowe.

W chwili obecnej wynoszą one około 1% całego budżetu na ochronę zdrowia. Zdaniem podmiotów prowadzących lecnictwo uzdrowiskowe i organizacji związkowych nakłady te nie powinny się zmniejszać, lecz powinny wzrastać do 2%.

Zadaniem szczególnym dla branży uzdrowiskowej staje się czynny udział w opracowywaniu koszyka świadczeń zdrowotnych finansowanych przez państwo.

Nie umieszczenie lecznictwa uzdrowiskowego w koszyku świadczeń spowoduje, iż za zakwaterowanie i wyżywienie w obiektach sanatoryjnych obowiązywać będzie pełna odpłatność. Pozostało by więc bezpłatne tylko korzystanie z zabiegów. Nie dotyczyło by to zapewne szpitali uzdrowiskowych.

Mając na względzie kontynuację prac Międzyresortowego Zespołu do spraw Uzdrowisk, Minister Zdrowia powołał roboczy zespół doradczy, który będzie uczestniczył w pracach, dotyczących spraw uzdrowisk i lecznictwa uzdrowiskowego. W skład zespołu roboczego weszli między innymi, Krajowy Konsultant ds. Balneologii i Med. Fiz., przedstawiciele organizacji uzdrowiskowych, związkowych, ministerstw Zdrowia i Skarbu Państwa oraz NFZ.

Celem powołania zespołu będzie przeanalizowanie obecnych zasad finansowania leczenia uzdrowiskowego, organizacji procesu udzielania świadczeń zdrowotnych w tym zakresie oraz zasad kierowania pacjentów na leczenie uzdrowiskowe oraz wypracowanie nowych rozwiązań w tym zakresie.

Główną tematyką prac zespołu będzie:

- sprawa kontraktowania usług w zakresie lecznictwa uzdrowiskowego w latach 2007 -2010;
- wielkość nakładów finansowych na lecnictwo uzdrowiskowe w latach 2007 – 2012;
- rozpoznanie w sprawie równomiernej i proporcjonalnej kontraktacji w zakresie lecznictwa uzdrowiskowego, przez poszczególne Oddziały NFZ w uzdrowiskach;
- analiza wykorzystania skierowań w poszczególnych profilach leczniczych ze szczególnym uwzględnieniem lecznictwa ambulatoryjnego;
- zagospodarowania „niedojazdów” pacjentów na leczenie uzdrowiskowe i zwrotów skierowań do NFZ;
- rozważenie długości leczenia sanatoryjnego i szpitalnego dla dorosłych i dla dzieci

- z możliwością ewentualnego skrócenia leczenia sanatoryjnego dla dorosłych;
- analiza i ocena aktualnego stanu dotyczącego podmiotów prowadzących lecznictwo uzdrowiskowe, w tym tematyka prywatyzacji spółek uzdrowiskowych;
- lecznictwo uzdrowiskowe w świetle ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o lecznictwie uzdrowiskowym, uzdrowiskach i obszarach ochrony uzdrowiskowej oraz gminach uzdrowiskowych (konieczność ewentualnej nowelizacji).

Korzystając z okazji chciałbym serdecznie podziękować organizatorom za zaproszenie na Uzdrowiskowy Kongres w Inowrocławiu, jak również podzielenie się z państwem wiedzą na temat aktualnej sytuacji panującej w branży uzdrowiskowej.

Zdaję sobie sprawę, że ze względu na limit czasowy nie poruszyłem wszystkich tematów nurtujących środowisko uzdrowiskowe, dlatego też zachęcam uczestników kongresu, do zadawania pytań w dyskusji.

AKTUALNY STAN TECHNICZNY OBIEKTÓW UZDROWISKOWYCH,

a wymogi określone w Rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 22.06.2005 r. w sprawie wymagań jakim powinny odpowiadać pod względem fachowym i sanitarnym pomieszczenia i urządzenia zakładów opieki zdrowotnej

JERZY WIECEK
V-ce Prezes Unii Uzdrowisk Polskich

Na wstępie swojego wystąpienia chciałbym zaznaczyć, że omawiane Rozporządzenie MZ z dnia 22.06.2005r. określa wymagania, jakim powinny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia „SZPITALA SANATORYJNEGO”. Pojęcie to nie występuje i nie jest zdefiniowane zarówno w poprzedniej ustawie z dnia 17.06.1966r. o uzdrowiskach i lecznictwie uzdrowiskowym (Dz. U. Nr 23, poz. 150 z późn. zm.) ani też w nowej ustawie z dnia 28 lipca 2005r. o lecznictwie uzdrowiskowym, uzdrowiskach i obszarach ochrony uzdrowiskowej oraz o gminach uzdrowiskowych (Dz. U. Nr 167, poz. 1399).

Obiekty o nazwie „szpital sanatoryjny” nie występują w uzdrowiskach polskich i nie figurują zarówno:

- w rejestrach zakładów lecznictwa uzdrowiskowego prowadzonych przez naczelnych lekarzy uzdrowisk,
- jak i w rejestrach uzdrowiskowych zakładów opieki zdrowotnej prowadzonych przez Urzędy Wojewódzkie.

Jak z powyższego wynika w polskich przepisach uzdrowiskowych pojęcie „szpital sanatoryjny” nie występowało i pojawiło się po raz pierwszy właśnie w Rozporządzeniu MZ z dnia 22.06.2005r. Sytuacja ta była przyczyną wystąpienia środowiska uzdrowiskowego do Ministerstwa Zdrowia z prośbą o zajęcie stanowiska, czy przepisy tego Rozporządzenia mają obowiązywać w stosunku do szpitali i sanatoriów uzdrowiskowych. Z uzyskanej odpowiedzi z Departamentu Organizacji Ochrony Zdrowia z dnia 02.11.2005r. znak MZ-OZO-024-4182-1/CP/05 wynika, że w odniesieniu do zakładów lecznictwa uzdrowiskowego nie mają zastosowania przepisy Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 22.06.2005r. w sprawie wymagań, jakim powinny odpowiadać pod względem fachowym i sanitarnym pomieszczenia i urządzenia zakładu opieki zdrowotnej (Dz. U. Nr 116, poz. 985).

Wymagania fachowe dla zakładów lecznictwa uzdrowiskowego zdaniem Ministerstwa Zdrowia wynikają z ustawy z dnia 28.07.2005r. o lecznictwie uzdrowiskowym, uzdrowiskach i obszarach ochrony uzdrowiskowej oraz o gminach uzdrowiskowych a także Rozporządzenia Ministra Zdrowia, które zostanie wydane na podstawie upoważnienia zawartego w art. 19, ust. 2 ustawy „uzdrowiskowej”, który otrzymał brzmienie:

„Minister właściwy do spraw zdrowia określi w drodze rozporządzenia, wymagania,

jakim powinny odpowiadać zakłady i urządzenia lecznictwa uzdrowiskowego, kierując się bezpieczeństwem pacjenta i koniecznością zachowania standardów świadczeń opieki zdrowotnej, a także wskazaniemi nauki i praktyki. '

Oczekując na przepisy tego rozporządzenia, możemy rozważyć i przeanalizować przepisy Rozporządzenia MZ z dnia 22.06.2005r. w części ogólnej i szczegółowej dotyczącej "szpitala sanatoryjnego".

Zgodnie z § 2 i § 4 tego Rozporządzenia pomieszczenia i urządzenia szpitala i szpitala sanatoryjnego pod względem fachowym i sanitarnym powinny odpowiadać wymaganiom szczegółowym określonym w Załączniku nr 1 i Załączniku nr 3.

Wśród wymagań ogólnych stawianych dla szpitali trzeba wymienić:

- podłogi pomieszczeń i ciągów komunikacyjnych zlokalizowane na tej samej kondygnacji powinny znajdować się na jednym poziomie,
- wydzielone miejsce na wózki inwalidzkie,
- swobodny dostęp do wszystkich pomieszczeń dla osób niepełnosprawnych poruszających się na wózkach,
- co najmniej jeden składzik porządkowy dla każdej komórki organizacyjnej, w której udzielane są świadczenia zdrowotne,
- działy szpitalne dla pacjentów stacjonarnych i dla pacjentów ambulatoryjnych powinny być tak usytuowane, aby nie następowało krzyżowanie się ciągów komunikacyjnych,
- łóżka w pokojach muszą być dostępne z 3 stron w tym z dwóch dłuższych, a odstępy między łózkami co najmniej 0,7 m. i od ściany zewnętrznej co najmniej 0,8 m.,
- możliwość wyprowadzenia każdego łóżka bez konieczności przesuwania innych łóżek,
- izolatki, separatki, śluzy umywalkowo-fartuchowe, śluzy szatniowe,
- podłogi wykonane z materiałów trwałych o powierzchniach gładkich, antypoślizgowych, zmywalnych, nienasiąkliwych. Podłogi drewniane mogą być stosowane w oddziałach sanatoryjnych i w salach kinezyterapii,
- ściany zmywalne do wysokości 2,05 m.
- dźwigi umożliwiające transport chorych na wózkach i łózkach,
- wysokość pokoi łózkowych, co najmniej 3 m. w świetle,
- szerokość drzwi 1,1 m.,
- grzejniki gładkie, łatwe do czyszczenia,
- rezerwowe źródła zaopatrzenia szpitala w wodę (np. własna studnia), w ciepło (np. własna kotłownia), w prąd (agregaty prądotwórcze),

Termin dostosowania szpitali do wymogów Rozporządzenia upływa 31.12. 2010r. Program dostosowania należy złożyć organowi prowadzącemu rejestr ZOZ-u w terminie 6 miesięcy od dnia wejścia w życie Rozporządzenia tj. do 31.12 2005r.

Wymagania szczegółowe, jakim powinny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia szpitala sanatoryjnego:

- pokoje łózkowe 1- i 2-osobowe (wyjątkowo 3-osobowe),
- separatki — co najmniej 1 na 40 łóżek,
- pokój dziennego pobytu i pokój lekarzy oraz pokój pielęgniarско-zabiegowy — co najmniej 1 na 40 łóżek,
- kuchenka oddziałowa — co najmniej 1 na 80 łóżek,
- pomieszczenia higieniczno-sanitarne: łazienki, toalety dla mężczyzn i kobiet, praskoalnia,
- brudownik — co najmniej 1 na 40 łóżek,
- pomieszczenia socjalne dla personelu — co najmniej 1 na 80 łóżek,
- ustęp dla personelu — co najmniej 1 na dwie kondygnacje,
- magazyny: bielizny czystej i podręczny bielizny brudnej,

- recepcja (punkt recepcyjny) – co najmniej 1 na 80 łóżek,
- powierzchnia pokoju 1 osobowego powinna wynosić co najmniej 12 m² a wielo osobowego 7 m² na 1 łóżko,
- w każdym pokoju powinna być umywalka,
- w pomieszczeniu higieniczno-sanitarnym powinny być co najmniej 1 natrysk lub 1 wanna na 20 łóżek, jeden ustęp na 15 kobiet, 1 ustęp i jeden pisuar na 20 mężczyzn.

Aktualny stan techniczny obiektów uzdrowiskowych w odniesieniu do szpitali uzdrowiskowych w większości odpowiada warunkom omawianego Rozporządzenia w części dotyczącej wymagań szczegółowych, natomiast prac dostosowawczych wymagają warunki określone w wymaganiach ogólnych.

Trudno przewidzieć w jakim kierunku pójdą regulacje prawne dla szpitali i sanatoriów uzdrowiskowych opracowane na podstawie art. 19, ust. 2 ustawy "uzdrowiskowej" z dnia 28.07.2005r. Czy będzie to zbliżenie się do standardów określonych w omawianym Rozporządzeniu MZ z dnia 22.06.2005r. czy też do standaryzacji hotelowej?

NADZWYCZAJNE WALNE ZEBRANIE CZŁONKÓW SGURP W SOLCU-ZDROJU

W dniach 23-24 marca 2006 r. w Hotelu „Malinowy Zdrój” w Solcu-Zdroju odbyło się Nadzwyczajne Walne Zebranie Członków Stowarzyszenia Gmin Uzdrowiskowych RP. Na zaproszenie Zarządu SGU RP przybyła również Olga Piekarszewska – Naczelnik Departamentu Turystyki w Ministerstwie Gospodarki, która przedłożyła sprawozdanie na temat „**Wsparcia przedsięwzięć turystycznych z funduszy strukturalnych w latach 2007-2013**”.

Zgodnie z projektem rozporządzenia Rady wprowadzającym ogólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego i Funduszu Spójności Komisja Europejska przygotowała Projekt Strategicznych Wytycznych Wspólnoty (SWW) dotyczących spójności społecznej, gospodarczej i terytorialnej, określających ramy dla interwencji funduszy w latach 2007-2013. Na podstawie SWW każdy kraj członkowski, będący beneficjentem funduszy, przygotowuje Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia. Tworzony dokument określa działania o charakterze rozwojowym, jakie Rząd zamierza podjąć w latach 2007-2013 w zakresie promowania trwałego wzrostu gospodarczego, wzrostu konkurencyjności oraz wzrostu zatrudnienia.

Łączna wielkość zaangażowanych środków finansowych w latach 2007-2013 wyniesie 85,6 mld euro, z czego 69,3 mld euro stanowić będzie wkład publiczny. Z tej sumy wielkość alokacji środków wspólnotowych to 59,5 mld euro (Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego, Europejski Fundusz Społeczny, Fundusz Spójności); ok. 9,7 mld euro stanowi publiczny wkład krajowy w projekty współfinansowane ze źródeł budżetu Wspólnoty. W ramach ogólnej alokacji Komisja Europejska przeznaczyła środki finansowe w wysokości 880 mln euro z EFRR dla 5 regionów Polski, w których PKB na mieszkańca jest najniższe dla całej Unii Europejskiej (województwa: lubelskie, podkarpackie, podlaskie, świętokrzyskie, warmińsko-mazurskie). Obok środków publicznych w realizacji Narodowych Strategicznych Ram Odniesienia, wykorzystywane zostaną także środki prywatne. Łączna wartość wkładu podmiotów prywatnych szacowana jest na około 16,3 mld euro, co podwyższa łączną sumę środków zaangażowanych w realizację NSRO do 85,6 mld euro.

W dniu 27.12.2005 r. Rada Ministrów przyjęła założenia do zmian w Narodowych Strategicznych Ramach Odniesienia w stosunku do wstępnego projektu dokumentu, zaakceptowanego przez Radę Ministrów w dniu 27.09.2005 r., które służyły zdefiniowaniu i nakreśleniu niezbędnych zmian w NSRO. Prace nad dokumentem są na etapie konsultacji społecznych.

Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia będą wdrażane przy pomocy Programów Operacyjnych (PO) zarządzanych przez Ministerstwo Rozwoju Regionalnego oraz przy pomocy

Na zdjęciu od lewej: Jan Golba - Prezes Zarządu SGU RP, Olga Piekarzewska - Naczelnik Wydziału Departamentu Turystyki w MG, Jan Rajchel - Burmistrz Rymanowa-Zdroju, Leszek Cieślík - Burmistrz Agostowa

Regionalnych Programów Operacyjnych (RPO), zarządzanych przez samorządy poszczególnych województw. W ramach programu wsparciem objęte zostaną: badania i rozwój technologiczny, społeczeństwo informacyjne, inicjatywy lokalne w zakresie zatrudnienia, środowisko, turystyka, inwestycje w kulturę, transport, inwestycje energetyczne itp.

Powyższe zadania będą realizowane poprzez 6 Programów Operacyjnych:

- 1) **Program Operacyjny Konkurencyjna Gospodarka** — celem programu jest wzmocnienie pozycji konkurencyjnej przedsiębiorstw, zwiększenie wpływu sektora nauki na gospodarkę, tworzenie miejsc pracy oraz wzmocnienie powiązań międzynarodowych polskiej nauki i gospodarki.
- 2) **Program Operacyjny Rozwój Polski Wschodniej** — jest próbą przeciwdziałania problemom społeczno-gospodarczym tej części Polski (województwa: lubelskie, podkarpackie, podlaskie, świętokrzyskie, warmińsko-mazurskie).
- 3) **Program Europejskiej Współpracy Terytorialnej** — programy współpracy przygranicznej, transnarodowej i międzyregionalnej.
- 4) **Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko** — celem programu jest rozbudowa i modernizacja infrastruktury technicznej, w tym transportowej, środowiskowej, energetycznej, kultury i zdrowia, mającej podstawowe znaczenie dla wzrostu konkurencyjności Polski i jej regionów.
- 5) **Program Operacyjny Kapitał Ludzki** — celem programu jest pełne wykorzystanie potencjału zasobów ludzkich poprzez wzrost zatrudnienia i potencjału adaptacyjnego przedsiębiorstw i ich pracowników.
- 6) **Program Operacyjny Pomoc Techniczna** — nadrzędnym celem programu jest zapewnienie sprawnego i efektywnego przebiegu realizacji NSRO oraz osiągnięcie pełnej absorpcji środków funduszy strukturalnych możliwych do pozyskania w latach 2007-2013.

Możliwości uruchomienia linii kredytowej na realizację przedsięwzięć inwestycyjnych w uzdrowiskach.

Staraniem Zarządu Stowarzyszenia Gmin Uzdrawiskowych RP uruchomiona zostanie preferencyjna linia kredytowa na realizację przedsięwzięć inwestycyjnych w gminach uzdrawiskowych przez Bank Gospodarstwa Krajowego w Warszawie. Według oferty przedłożonego przez BGZ przedsięwzięcia inwestycyjne w uzdrawiskach mogą zostać sfinansowane w ramach:

- **Funduszu Rozwoju Inwestycji Komunalnych** — środki z tego funduszu mają za zadanie wzmocnienie konkurencyjności regionów zgodnie z założeniami Zintegrowanego Programu Rozwoju Regionalnego m. in. modernizacja i rozbudowa regionalnego układu transportowego, infrastruktura ochrony środowiska, regionalna infrastruktura społeczna, rozwój turystyki i kultury, rozwój transportu publicznego itp.

- **Kredytu ze środków Europejskiego Banku Inwestycyjnego EBI** — beneficjentami kredytu są gminy, powiaty, związki JST. Kredyt udzielany jest na realizację zadań z zakresu: infrastruktury wodno-kanalizacyjnej, transportowej, sektora produkcyjnego, ochrony środowiska naturalnego, infrastruktury sektora opieki zdrowotnej i edukacyjnej.

- **Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej FRKF** — finansowanie budowy obiektów sportowych.

Zaletami powyższych kredytów są: długi okres kredytowania, preferencyjne oprocentowanie, brak przetargu, proste zabezpieczenia, karencja w spłacie kapitału a także możliwość zaliczenia wydatków do kosztów podlegających zwrotowi Unii Europejskiej.

Polemika na temat ustawy o uzdrawiskach i rozporządzeń uzupełniających

Podczas spotkania z władzami gmin uzdrawiskowych nie zabrakło polemiki na temat świeżo uchwalonej przez Sejm ustawy o uzdrawiskach, lecznictwie uzdrawiskowym, obszarach ochrony uzdrawiskowej oraz o gminach uzdrawiskowych. Samorządowcy podziękowali Zarządowi za olbrzymie zaangażowanie w prace na rzecz uchwalenia ustawy. Wskazali jednocześnie na mankamenty ustawy. Samorządowcy wskazali na potrzebę bardziej liberalnego podejścia do spraw związanych z zagospodarowaniem strefy „A”, „B” i „C” uznając, że trzeba iść z duchem czasu i szukać rozwiązań ułatwiających funkcjonowanie uzdrawisk i gmin uzdrawiskowych. Dotyczy to zwiększenia pojemności parkingów, spraw związanych z lokalizacją nowych obiektów, postępowania w sprawie pozwoleń na budowę, wycinki drzew. Walne Zebranie upoważniło Zarząd SGU RP do ponownego wystąpienia do Ministra Finansów w sprawie należnych gminom uzdrawiskowym dotacji. Zarząd Stowarzyszenia podejmie także działania w celu zmian w aktach prawnych odnoszących się do problematyki gmin uzdrawiskowych, a tworzących bariery w rozwoju gmin.

Opracowanie naukowo-badawcze „Czynniki wpływające na jakość i konkurencyjność usług turystycznych w uzdrawiskach” sfinansowane przez Departament Turystyki

W dniu 10 listopada 2005 r. Stowarzyszenie Gmin Uzdrawiskowych RP przedłożyło do opinii ministerialnych jedyne w Polsce i drugie w Europie (poza Portugalią) opracowanie naukowo-badawcze pn. „**Czynniki wpływające na jakość i konkurencyjność usług turystycznych w uzdrawiskach**”. Pomysł przeprowadzenia analizy rynku w uzdrawiskach z rozbiciem na poszczególne uzdrawiska i gminy uzdrawiskowe zrodził się podczas Nadzwyczajnego Walnego Zebrania Członków Stowarzyszenia Gmin Uzdrawiskowych RP w dniu 02.10.2004r. w Nałęczowie. Realizacja tak ogromnego przedsięwzięcia była możliwa dzięki dotacji z Ministerstwa Gospodarki przekazanej Zarządowi SGU RP oraz partycypacji finansowo-organizacyjnej wszystkich gmin uzdrawiskowych. Kluczowym celem zadania było opracowanie czynników wpływających na jakość i konkurencyjność usług turystycznych we wszystkich miejscowo-

Uczestnicy Nadzwyczajnego Walnego Zebrania SGU RP w Solcu-Zdroju

Wystąpienie Jana Golby - Prezesa Zarządu SGU RP podczas Nadzwyczajnego Zebrania

ściach uzdrowiskowych. Zadanie zostało zrealizowane w oparciu o sprawdzone metody badawcze o charakterze naukowym, zweryfikowane przez badania terenowe popytu (klienci miejscowości uzdrowiskowych) oraz podaży (wśród pracowników podmiotów gospodarczych świadczących usługi oraz pracowników i działaczy samorządu terytorialnego). W ramach badań pierwotnych wśród turystów i kuracjuszy odwiedzających polskie uzdrowiska przeprowadzona została ankieta mająca na celu dokonanie charakterystyki profilu oraz identyfikacji poziomów postrzegania produktu turystycznego uzdrowisk, które stanowią o wizerunku i są warunkiem rynkowej przewagi konkurencyjnej.

Badania ankietowe zostały przeprowadzone w próbie reprezentatywnej 3.800 osób na terenie gmin uzdrowiskowych. Przeprowadzono analizę ruchu turystycznego kuracjuszy i turystów oraz leczniczej i turystycznej bazy noclegowej opartej na badaniach GUS w okresie siedmiu lat 1998-2004.

Badania składają się z dwóch części:

Część I zawiera statystykę państwową (GUS) za lata 1998 – 2004 z podziałem na gminy. Opracowanie statystyczne obejmuje wielkość ruchu turystycznego oraz bazę noclegową w gminach uzdrowiskowych w Polsce.

Część II obejmuje badania rynku – opinia turystów i kuracjuszy, które koncentrują się na profilu klienta. Badania zostały przeprowadzone latem 2005r. we współpracy z podmiotami uzdrowiskowymi, a ich koordynacją zajmowali się pracownicy poszczególnych Urzędów Gmin.

Inicjatywa Władz Stowarzyszenia Gmin Uzdrowiskowych RP dotyczy badań rynku usług turystycznych w Uzdrowiskach. Raport ten stanowi przykład wdrażania innowacyjnych metod zarządzania miejscowościami uzdrowiskowymi. Dane statystyczne będą przydatne dla inwestorów zewnętrznych i wewnętrznych, komercyjnych i publicznych. Badania rynku stanowią ważny element wniosku przy staraniu się o dotacje ze środków Unii Europejskich. Realizatorem badań jest Instytut Turystyki w Krakowie Sp. z o. o., który problematyką uzdrowisk zajmuje się od 2001r., a badaniami rynku turystycznego w Polsce od 1994r.

SPOTKANIE ŚRODOWISK UZDROWISKOWYCH Z WŁADZAMI POLSKIEJ ORGANIZACJI TURYSTYCZNEJ W WARSZAWIE

W odpowiedzi na wystąpienia Stowarzyszenia Gmin Uzdrowiskowych RP w dniu 8 sierpnia 2006 r. w Warszawie odbyło się spotkanie władz Polskiej Organizacji Turystycznej z przedstawicielami środowisk uzdrowiskowych: Stowarzyszenia Gmin Uzdrowiskowych RP, Unii Uzdrowisk Polskich, Izby Gospodarczej „Uzdrowiska Polskie” i Spółek Uzdrowiskowych.

Przedmiotem spotkania było omówienie dotychczasowych działań promocyjnych wynikających z realizowanej „Koncepcji promocji polskich uzdrowisk i turystyki uzdrowiskowej w Polsce”, jak również skoordynowanie wspólnych dalszych planów promocyjnych.

Zgodnie z przyjętym Zintegrowanym Programem Rozwoju Uzdrowisk, opracowanym przez Międzyresortowy Zespół do Spraw Aktywizacji Społeczno-Gospodarczej Uzdrowisk, (powołanym do życia zarządzeniem Prezesa Rady Ministrów w dniu 2 lipca 2003 roku) uzdrowiska polskie w roku 2006 roku miały zagwarantowaną kwotę w wysokości 2 mln zł na promocję uzdrowisk i turystyki uzdrowiskowej.

Zarząd SGU RP zaniepokojony brakiem informacji o sposobie wykorzystania tych środków w dniu 5 grudnia 2005 r. wystosował pismo do Ministerstwa Finansów z przypomnieniem o zabezpieczeniu powyższych środków finansowych na promocję polskich uzdrowisk. Ostateczną odpowiedź biuro SGU RP uzyskało z Ministerstwa Gospodarki Departamentu Turystyki — resortu odpowiedzialnego za realizację powyższego zadania, które jednoznacznie potwierdzało zabezpieczenie w budżecie na rok 2006 kwotę w wysokości 2 mln zł na działania popularyzujące polskie uzdrowiska.

Realizowane działania promocyjne w pierwszym półroczu 2006 r. przebiegały zgodnie z opracowanym planem promocyjnym przez Polską Organizację Turystyczną, w którym znalazła się turystyka uzdrowiskowa i uzdrowiska w zakresie jednak nie odpowiadającym oczekiwaniom środowisk uzdrowiskowych i nie pokrywającym się w poziomie merytorycznym z zapowiedzianą kwotą 2 mln zł.

Uczestniczący w spotkaniu Tomasz Wilczak — podsekretarz stanu w MG, prezes POT poinformował zebranych, że wyznaczona kwota 2 mln zł. nie została ostatecznie przekazana przez MG na realizację działań promocyjnych ze względu na brak środków. Obecnie realizowany plan działań promocyjnych POT zamyka się w kwocie 800.000 zł.

Powyższa informacja wywołała ogromne zaskoczenie i niezadowolenie środowisk

uzdrowiskowych, które liczyły na zintensyfikowanie działań promocyjnych.

Uczestniczący w spotkaniu Jerzy Szymańczyk pełniący funkcję prezesa Zarządu Unii Uzdrowisk Polskich zdecydowanie opowiedział się za wznowieniem działań prowadzących do uzyskania za wszelką cenę przydzielonych środków finansowych. Kwota 2 mln zł to „kropla w morzu potrzeb” w przypadku zorganizowania agresywnej kampanii promocyjnej.

Realizacja tak ambitnego celu może się udać pod warunkiem wspólnych działań zarówno na szczeblu lokalnym, regionalnym jak i rządowym. Dlatego niesłuchanie ważna jest integracja wszystkich środowisk i wspólne ustalanie budżetu nakreślającego wydatkowanie środków finansowych.

„Czas zacząć, i iść dalej” — takimi słowami Jan Golba zwrócił się do zebranych podkreślając że najlepiej w zakresie promocji czy wspierania polskich uzdrowisk udają się nam debaty i konferencje, które niestety nie kończą się podjęciem stosownych działań. Przypomniawszy zebrany, że kwota 2 mln zł zabezpieczona w budżecie Ministerstwa Gospodarki na promocję polskich uzdrowisk, miała zostać wydatkowana w oparciu o plan i uzgodnienia pomiędzy Polską Organizacją Turystyczną, SGU RP oraz organizacjami działającymi w uzdrowiskach. Współpraca miała się odbywać również na płaszczyźnie finansowej w oparciu o skoncentrowane środki pochodzące z różnych źródeł (POT, ROT, SGU RP, Urzędy Marszałkowskie, Starostwa, i Gminy Uzdrowiskowe). Prezes zaapelował do wszystkich zebranych o podjęcie wspólnych działań mających na celu wypracowanie programu i podjęcie agresywnej promocji uzdrowisk w kraju i zagranicą. Jednocześnie poddał propozycję ogłoszenia roku 2007 — r. rokiem uzdrowisk.

Stanowisko Prezesa Zarządu Gmin Uzdrowiskowych RP poparł Jerzy Szymańczyk zwracając uwagę na konieczność wypracowania strategii promocji, która stanie się impulsem do wspólnego działania i zaangażowania wszystkich środowisk.

Wojciech Fułek — wiceprezes Zarządu Stowarzyszenia Gmin Uzdrowiskowych RP zwrócił uwagę na możliwość wejścia w struktury członkowskie Europejskiego Związku Uzdrowisk, którego członkiem jest Stowarzyszenie Gmin Uzdrowiskowych RP. Powołanie wspólnej organizacji składającej się z SGU RP, UUP, Izby Gospodarczej „Uzdrowiska Polskie” w tym rządowej organizacji POT pozwoli na uzyskanie efektu synergii na rynku międzynarodowym. To wyjątkowa okazja na rozpoczęcie działań promocyjnych na płaszczyźnie międzynarodowej.

Uczestnicy spotkania poddawali wstępne propozycje programowe zwracając uwagę m. in. na konieczność wprowadzenia w telewizji publicznej emisji poświęconej polskim kurortom, tworzenie i promowanie innowacyjnych produktów turystycznych i uzdrowiskowych w ramach regionalnych organizacji turystycznych pod patronatem Polskiej Organizacji Turystycznej itp.

Ustalono, że prace nad strategią promocji polskich uzdrowisk zostaną zakończone pod koniec roku 2006 r.

PIERWSZE MIĘDZYNARODOWE TARGI SPA & WELLNESS W WARSZAWIE

W dniach 7-8 kwietnia 2006 r. w Centrum Targowym Murator EXPO – Blue City odbyły się pierwsze w Polsce Targi poświęcone tematyce Wellness & Spa zorganizowane przez Firmę SPAPLANET S. C.

Tematem przewodnim targów było „POPULARYZOWANIE IDEI SPA JAKO STYLU ŻYCIA”.

Patronat Honorowy objęli:

- Polska Izba Turystyki,
- Krajowa Izba Gospodarcza,
- Polska Izba Hotelarska,
- Unia Uzdrawisk Polskich,
- Stowarzyszenie Gmin Uzdrawiskowych RP,
- Związek Pracodawców-Wystawców Kosmetyki Profesjonalnej.

Podczas targów zastały zaprezentowane najnowsze, światowe trendy w dziedzinie zdrowia, wypoczynku i stylu życia. Szerokiej publiczności zostały po raz pierwszy zaprezentowane programy mające na celu usystematyzowanie i podniesienie jakości usług SPA i Welles. SPA EXPO 2006 to pierwsze Targi w nowoczesnej holistycznej konwencji, zorganizowane na wzór największych targów SPA odbywających się w Paryżu i w Monte Carlo.

Uczestnikami tegorocznej edycji targowej były największe i najważniejsze w Polsce firmy działające w szeroko rozumianej branży SPA m. in. hotele, ośrodki SPA, producenci i dystrybutorzy kosmetyków, producenci sprzętu itp. Wśród wystawców należy wymienić: Resort&SPA Hotel Klimczok w Szczyrku, Hotel SPA Falton Gdynia, Hotel SPA Wojciech w Augustowie, Hotel SPA „Malinowy Zdrój” w Solcu-Zdroju, Hotel Klinika Zdrowia i Urody „Villa Park” w Ciechocinku, Centrum Rehabilitacji i Odnowy Biologicznej Clinica Medica Gdynia, Instytut Piękna i Urody – Hotel Amax w Mikołajkach, Podkarpacki Ośrodek Terapii Solnej.

Na pierwszej wystawie targowej nie zabrakło również sektora uzdrawiskowego, który odgrywa znaczącą rolę w profilaktyce uzdrawiskowej, promocji i edukacji zdrowia.

W Targach udział wzięli: Uzdrawisko Iwonicz S. A., Uzdrawisko Nałęczów SPA, Unia Uzdrawisk Polskich i Stowarzyszenie Gmin Uzdrawiskowych wraz z przedstawicielami Uzdrawiska Krynica-Zegiestów S. A. i Centrum Wypoczynku i Rehabilitacji „GEOVITA” Krynica-Zdrój.

Analizy Europejskiej Komisji Turystyki wskazują na coraz większe nasycenie rynku nowymi produktami oraz wzrost znaczenia konsumentów. Konsument z większymi dochodami i wolnym czasem może bardziej wpływać na kształtowanie dochodowości w sektorze turystyczno-uzdrawiskowym. Zmiany demograficzne, a także wzrost liczby podróżujących w starszym wieku, dysponujących wyższymi dochodami, pozbawionych obciążeń rodzinnych kształtować będą popyt również na rynku uzdrawiskowym. Wzrost świadomości oraz poziom edukacji w społeczeństwie i potrzeba dbałości o zdrowie, kondycję fizyczną decydują o wybo-

Stoisko Stowarzyszenia Gmin Uzdrawiskowych RP na Targach SPA & Wellness w Warszawie

rze podróży, zawierających walory związane z potrzebami wyższego rządu. Coraz popularniejsze stają się produkty związane z turystyką aktywną, odnową biologiczną, pobyty sanatoryjne czy rekonwalescencyjne itp. Odpowiadając na nowe oczekiwania klientów polskie uzdrowiska poza leczeniem uzdrowiskowym oferują wyrafinowane formy odnowy biologicznej typu: wellness, beauty itp. Nowe centra zdrowia, kliniki zdrowia i urody, obiekty sanatoryjno-wypoczynkowe o standardzie europejskim, przyciągające innowacyjnością klientów krajowych i zagranicznych np. „Villa Park” w Ciechocinku, ośrodki SPA w Nałęczowie, „Malinowy Zdrój” w Solcu-Zdroju itp. nie są już nowością na rynku polskim.

Wystawa sprzętu leczniczego

„Leczenie w uzdrowiskach polega dziś w głównej mierze na wspieraniu procesu farmakologicznego, na profilaktyce i rehabilitacji oraz wyrabianiu nawyków prowadzenia zdrowego stylu życia, a w wielu przypadkach na typowym leczeniu. To powoduje, że uzdrowiska znalazły swoje miejsce w procesie przywracania zdrowia i utraconych sił, choć ostatnio bardzo nastawiły się na zbudowanie oferty dla ludzi aktywnych zawodowo – podkreśla Jan Golba – prezes Zarządu SGU RP. Uzdrowiska polskie powinny dostosowywać się do aktualnych trendów i modyfikować kształt produktu uzdrowiskowego, ale te zmiany muszą się dokonywać w takim zakresie, w jakim traci sens prowadzenie w uzdrowiskach określonego typu uzdrowiskowych zabiegów leczniczych. Przy czym trzeba jasno powiedzieć, że Spa, Wellness w nim nie przeszkadzają w funkcjonowaniu uzdrowiska i odwrotnie”.

MIĘDZYNARODOWE TARGI TURYSTYCZNE „UKRAINE'2006” W KIJOWIE

W dniach 11-13 października 2006 r. na terenie Narodowego Kompleksu Wystawienniczego „Expocentr of Ukraine” odbywały się XIII Międzynarodowe Targi Turystyczne „UKRAINE” 2006 w Kijowie w których uczestniczyło Stowarzyszenie Gmin Uzdrowiskowych. Na 7.600 m² powierzchni wystawienniczej swoje ciekawe i różnorodne oferty prezentowało ponad 700 wystawców z 37 krajów całego świata. Polska zajmowała centralne miejsce zarówno pod względem lokalizacji (centralna hala), jak również zainteresowania ze strony odwiedzających. Organizatorzy podają, że tegoroczne targi odwiedziło 60.000 gości w tym około 18.000 reprezentantów branży turystycznej.

Podobnie jak w latach poprzednich w przeddzień rozpoczęcia targów w Hotelu „Bratysława” odbyły się warsztaty robocze pozwalające polskim przedstawicielom na zawiązanie interesujących kontraktów handlowych z największymi firmami branżowymi przebiegającymi na rynku wschodnim.

Ukraina jest dla Polski jednym z najważniejszych rynków eksportu turystycznego. Atrakcyjny stosunek ceny do jakości towarów i usług w Polsce sprawiły, że Polska stała się przed dużą szansą zwiększenia turystyki przyjazdowej. Targi turystyczne, obok innych narzędzi i działań promocyjnych podejmowanych przez Stowarzyszenie Gmin Uzdrowiskowych mają na celu zainteresowanie przyjazdem do Polski jak największej liczby turystów.

Stowarzyszenie Gmin Uzdrowiskowych prowadzi działania na rzecz popularyzacji produktu uzdrowiskowego na rynku wschodnim od roku 2001 m. in. poprzez aktywne uczestnictwo w największych edycjach targowych. O korzyściach wynikających z prowadzonej promocji i bezpośredniego kontaktu z klientem zagranicznym nie trzeba mówić. Świadczą o tym wzrastające z roku na rok statystyki osób przyjeżdżających zza granicy wschodniej do Polski. Zgodnie z wyliczeniami WTO w 2005 r. Ukraina zajmowała drugie miejsce pod względem liczby przyjazdów turystycznych do Polski. Wskaźnik ten z roku na rok stopniowo się podnosi. Na taką poprawę natężenia ruchu turystycznego trzeba było pracować 5 lat. Długotrwały sukces wymaga zatem podejmowania szeregu działań na rzecz promocji produktu turystycznego, ale przede wszystkim przygotowania ciekawej oferty odpowiadającej oczekiwaniom różnych segmentów docelowych i zgodnej z trendami obserwowanymi na rynku turystycznym.

Stoisko Stowarzyszenia Gmin Uzdrowiskowych RP w Kijowie

Kiedy pierwszy raz przyjechalismy na targi w Kijowie, polskie miejscowosci turystyczne i uzdrowiskowe byly bardzo malo znane, a przychodzacy na stoisko przedstawiciele biur podrzozy rozpytywali tylko o Zakopane. Wynikiem takiej sytuacji byl zawezony dostep do informacji turystycznej poprzez brak przedstawicielstwa turystycznego Polski na terenie Ukrainy. Zakopane, ktore wzescniej prowadzilo promocje swojego regionu juz w tym czasie zbieralo zniwo w postaci najazdu turystow ze wschodu. Wówczas o Krynicy malo kto slyszal, a przedstawiciele biur podrzozy z niedowierzaniem przyjmowali informacje, ze w Krynicy mozna jezdzic na nartach korzystajac z najnowocześniejszej w Polsce kolejki gondolowej - wspomina Katarzyna Rymarczyk-Wajda kierownik biura SGU RP.

Najbardziej poszukiwana ofertą (zresztą tak jest do dzisiaj) była oferta zimowa związana z wypoczynkiem w górach, możliwością uprawiania sportów zimowych, baza noclegowa, a także propozycje dużych miast takich jak: Kraków, Warszawa, Wrocław czy Gdańsk. Równie dużym zainteresowaniem cieszyła się oferta uzdrowiskowa południowej Polski. Z czasem ekspansja wschodu przesuwala się w kierunku północnym. Na tegorocznych targach świetnie „sprzedawał” się Sopot i uzdrowiska nadmorskie, chociaż jesienna edycja targowa bardziej preferuje sezon zimowy. Touroperatorzy rozbchwytywali ofertę zimowisk dla dzieci i młodzieży w Rabce-Zdroju, turnusów rehabilitacyjnych i regenerujących z wielu ościennych miejscowosci uzdrowiskowych.

W tym roku w Targach udział wzięli: Małopolska Organizacja Turystyczna, Krynicka Organizacja Turystyczna, Województwo Śląskie wystawiające się wspólnie z Dolnośląską Organizacją Turystyczną, powiaty: bielski, cieszyński, żywiecki a także Częstochowa, Związek Gmin Jurajskich, Międzynarodowy Port Lotniczy „Katowice” w Pyrzowicach, biura turystyczne: Janpol, Trip, Małopolskie Centrum Turystyki, agencje turystyczne a także Zespół Uzdrowisk Kłodzkich (Polanica-Zdrój, Kudowa i Duszniki).

Należy zaznaczyć, że pięcioletnia partycypacja w targach SGU RP była możliwa dzięki wsparciu organizacyjno-finansowemu ze strony Polskiej Organizacji Turystycznej

i Ministerstwa Gospodarki. Od 2005 roku targi w Kijowie objęte są wprowadzonym w 1999 r. systemem finansowym wspierania działalności promocyjnej polskich przedsiębiorców ze środków budżetowych Ministerstwa Gospodarki. Stowarzyszenie Gmin Uzdrawiskowych jako reprezentant gmin uzdrawiskowych z całej Polski mogło liczyć na znaczne dofinansowanie ze strony władz rządowych i wiele innych ulg np. większy tonaż materiałów promocyjnych itp. Wsparcie finansowe władz przekładało się również na jakość wystawienniczą (przestrzenne stoiska, podświetlane fotografie, audiowizualne prezentacje, program artystyczny, nagrody i konkursy itp.) i profesjonalizm w promocji. W tym roku nie zabrakło nagród i wyróżnień. Polskie stoisko narodowe otrzymało 3 nagrody, z pośród których jedna przypadła dla Stowarzyszenia Gmin Uzdrawiskowych RP. Nagroda została przyznana za aktywny udział w targach i sukcesy w kreowaniu pozytywnego wizerunku polskich miejscowości uzdrawiskowych dla zagranicznego turysty.

Polskie Stoisko
Narodowe podczas
Międzynarodowych
Targów
Turystycznych w
Kijowie

Stoisko Zespołu
Uzdrowisk Kłodzkich
w Kijowie

WYKORZYSTYWANIE INTERPRETACJI PODATKOWYCH W ZARZĄDZANIU PODMIOTAMI UZDROWISKOWYMI

TOMASZ WOŁOWIEC

Minister finansów sprawując ogólny nadzór w sprawach podatkowych oraz dążąc do zapewnienia jednolitego stosowania prawa podatkowego przez organy podatkowe oraz organy kontroli skarbowej, dokonuje jego interpretacji, przy uwzględnieniu orzecznictwa sądów oraz Trybunału Konstytucyjnego lub Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości. Interpretacjami są wszelkie wyjaśnienia treści obowiązującego prawa podatkowego, kierowane do organów podatkowych i organów kontroli skarbowej, a dotyczące problemów prawa podatkowego. Interpretacje, w tym także ich zmiany, są ogłaszane w Dzienniku Urzędowym Ministra Finansów. Zastosowanie się przez podatnika, ale również płatnika lub inkasenta, oraz następcy prawnego lub osoby trzeciej odpowiedzialnej za zaległości podatkowe do interpretacji nie może im szkodzić. W zakresie wynikającym z zastosowania się do interpretacji podatnikowi, płatnikowi lub inkasentowi albo następcy prawnemu lub osobie trzeciej odpowiedzialnej za zaległości podatkowe podatnika nie określa się albo nie ustala zobowiązania podatkowego za okres do dnia jej uchylecia albo zmiany, a także:

- 1) nie ustala dodatkowego zobowiązania w rozumieniu przepisów o podatku od towarów i usług;
- 2) nie wszczyna się postępowania w sprawach o przestępstwa skarbowe lub wykroczenia skarbowe, a postępowanie wszczęte w tych sprawach umarza się;
- 3) nie stosuje się innych sankcji wynikających z przepisów prawa podatkowego i przepisów karnych skarbowych.

Minister finansów nie dokonuje interpretacji przepisów prawa podatkowego w indywidualnych sprawach podatników, płatników lub inkasentów. Stosownie do swojej właściwości naczelnik urzędu skarbowego, naczelnik urzędu celnego lub wójt, bur-

mistrz (prezydent miasta), starosta albo marszałek województwa na pisemny wniosek podatnika, płatnika lub inkasenta mają obowiązek udzielić pisemnej interpretacji co do zakresu i sposobu zastosowania prawa podatkowego w ich indywidualnych sprawach, w których nie toczy się postępowanie podatkowe lub kontrola podatkowa albo postępowanie przed sądem administracyjnym. Należy pamiętać, iż interpretacją nie są wyjaśnienia prawa podatkowego, które nie są adresowane do organów podatkowych (organów kontroli skarbowej), np. odpowiedzi na interpelacje poselskie, wypowiedzi w mediach, stanowiska prezentowane w toku legislacyjnych prac parlamentarnych i rządowych. Skutki prawno-finansowe interpretacji powstają od dnia publikacji interpretacji Ministra Finansów w Dzienniku Urzędowym Ministra Finansów.

Istnienie w Ordynacji przepisów regulujących wydawanie takich interpretacji należy uznać za zjawisko pozytywne. Tym bardziej, iż od 2005 r. interpretacje te mają charakter wiążący dla organów skarbowych, a zastosowanie się do nich podatnika nie tylko nie może mu szkodzić, ale uniemożliwia również obciążenie go spornymi zobowiązaniami. Niestety przyjęte rozwiązania prawne w tym względzie nie są wolne od wad i to, co z punktu widzenia podatników jest niezwykle pozytywne, z punktu widzenia zasad stanowienia prawa budzić może uzasadnione wątpliwości¹. Nie zmienia to jednak faktu, iż uznać je należy za czynnik w sposób istotny ograniczający ryzyko podatkowe przedsiębiorcy. Wniosek o wydanie pisemnej interpretacji przepisów prawa podatkowego ma prawo złożyć podatnik, płatnik lub inkasent, a także następca prawny lub osoba trzecia odpowiadająca za zaległości podatkowe. Wniosek musi dotyczyć jego indywidualnej sprawy, z której nie toczy się postępowanie podatkowe, kontrola podatkowa, lub postępowanie przed sądem administracyjnym. Wyrazem wymogu indywidualności wniosku jest między innymi konieczność szczegółowego przedstawienia stanu faktycznego. Opisywany stan faktyczny powinien dotyczyć sytuacji, która już miała miejsce, jednak możliwe jest również (pod pewnymi warunkami) uzyskanie interpretacji sytuacji hipotetycznej. Ponieważ organ podatkowy nie sprawdza czy opisany stan faktyczny miał miejsce, wystarczy że wnioskodawca nie zdradzi się, iż opisuje stan hipotetyczny. Zaznaczyć jedynie należy, iż interpretacja taka będzie wiążąca pod warunkiem, że opisywane zdarzenie faktycznie będzie miało miejsce, oraz że w międzyczasie nie zmieni się stan prawny. Dodatkowo uzyskana interpretacja będzie wiążąca również dla innych niż opisane we wniosku zdarzeń, pod warunkiem jednak, iż ich istotne elementy będą pozostawać tożsame z głównym zdarzeniem przedstawionym we wniosku².

Indywidualność wniosku przejawia się również w tym, że nie można go złożyć w czyimś imieniu. Wnioskodawca oprócz opisu stanu faktycznego ma obowiązek zawrzeć we wniosku również własne stanowisko, a więc jego własną interpretację. Jest to o tyle istotne, iż w przypadku niewydania wiążącej interpretacji w terminie 3 miesięcy od dnia otrzymania wniosku, stanowisko podatnika staje się dla organu podatkowego wiążące. Jest to tzw. „cicha” lub „milcząca” interpretacja. Wskazany termin może zostać wydłużony do 4 miesięcy, jeśli rozpatrywana sprawa jest złożona pod względem merytorycznym. W takiej sytuacji organ podatkowy ma obowiązek powiadomić o tym wnioskodawcę. Jednak rozwiązanie to kryje w sobie pewną pułapkę, którą trudno dostrzec. W przypadku wydania interpretacji, wiąże ona wszystkie organy podatkowe i organy kontroli skarbowej właściwie dla wnioskodawcy. Natomiast „milcząca interpretacja”, wiąże jedynie ten organ, który nie dotrzymał terminu wydania interpretacji. Zatem ochrona wnioskodawcy w takiej sytuacji jest w sposób istotny ograniczona³. Instytucja „cichej interpretacji” nie znajduje zastosowania w jednym, konkretnym przypadku. Zdarzyć się może, że złożony wniosek pod jakimś względem nie spełnia wymogów formalnych. W takiej sytuacji, zgodnie z ogólnymi zasadami dotyczącymi wniosków, organ podatkowy wzywa wnioskodawcę do uzupełnienia wniosku w terminie 7 dni. Jeśli wnioskodawca w podanym terminie tego nie uczyni, wniosek zostaje pozostawiony bez rozpatrzenia bez żadnych skutków wiążących. Skrajnym przypadkiem braków formalnych wniosku jest brak adresu wnioskodawcy. W takiej sytuacji wniosek automatycznie nie zostaje rozpatrzony, bez konieczności wezwania czy powiadomienia wnioskodawcy.

Na wydaną w formie postanowienia interpretację przysługuje zażalenie.

Jeśli organ odwoławczy uzna rację podatnika, zmienia lub uchyla postanowienie, jednak robi to w drodze decyzji. Dodatkowo organ odwoławczy może to uczynić z urzędu, jeśli stwierdzi, iż postanowienie rażąco narusza prawo, orzecznictwo Trybunału Konstytucyjnego lub Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości. Dotyczy to również sytuacji, gdy naruszenie to jest wynikiem zmiany prawa. Jednak decyzja ta wywiera skutek dopiero począwszy od właściwego dla danego podatku okresu rozliczeniowego następującego po okresie, w którym została ona doręczona podatnikowi. W przypadku zmiany lub uchylecia interpretacji korzystnej dla wnioskodawcy takie rozwiązanie ma na celu ochronę jego interesu i jest jak najbardziej poprawne. W odwrotnej sytuacji szkodzi to wnioskodawcy, gdyż nie może on z tej zmiany jeszcze przez jakiś czas skorzystać, mimo uzyskania korzystnego dla siebie rozstrzygnięcia. Wynika to z faktu, iż zastosowanie się do zmienionej interpretacji przed czasem spowoduje utratę ochrony, jaką daje wiążąca interpretacja, którą pozostaje interpretacja pierwotna. Ponadto organy skarbowe, będąc związane pierwotną interpretacją, będą musiały wydawać decyzje z nią zgodne do momentu, w którym zaczną obowiązywać decyzja organu odwoławczego. Może to prowadzić na przykład do sytuacji określania wysokości zobowiązań i zaległości podatkowych, które nie miałyby prawa zostać określone, gdyby wydana decyzja już obowiązywała⁴. Dodatkową ochroną podatnika ma być zapis, iż wykonanie decyzji organu odwoławczego podlega wstrzymaniu do dnia upływu terminu do wniesienia skargi do sądu administracyjnego, a jeżeli na decyzję zostanie złożona skarga (...) — do czasu zakończenia postępowania przez sądem administracyjnym. Wstrzymanie to nie jest jednak wiążące dla samego podatnika. Jest to rozwiązanie unikatowe, bowiem w żadnym innym przypadku wykonanie jakiegokolwiek decyzji nie jest wstrzymywane automatycznie.

Od września 2004 roku wiążące interpretacje można również uzyskać od Ministra Finansów, z tym jednak zastrzeżeniem, iż dotyczyć mogą one jedynie postanowień umów o unikaniu podwójnego opodatkowania oraz innych ratyfikowanych umów międzynarodowych dotyczących problematyki podatkowej. Minister Finansów ma na wydanie interpretacji nie 3 lecz 6 miesięcy, ma również prawo do ogólnego interpretowania prawa podatkowego w formie wyjaśnień kierowanych do organów skarbowych. Wyjaśnienia te podlegają publikacji w Dzienniku Urzędowym Ministra Finansów. Zastosowanie się do takiej, ogólnej interpretacji chroni podatnika, płatnika, inkasenta, następcę prawnego lub osobę trzecią przed określeniem lub ustaleniem zobowiązania podatkowego. Ochrona ta obowiązuje do dnia uchylecia lub zmiany zastosowanej interpretacji. Pamiętać jednak należy, iż takie urzędowe interpretacje nie są źródłem prawa, tak więc nie są w żaden sposób wiążące dla sądów administracyjnych⁵.

Dodatkową pomocą w ograniczaniu ryzyka podatkowego jest obligatoryjność publikowania wiążących informacji na stronach internetowych izb skarbowych. Daje to możliwość sprawdzenia interpretacji w podobnych sprawach jeszcze przed złożeniem wniosku. Dodatkowo interpretacje te publikuje również Ministerstwo Finansów⁶.

Podsumowując: każdy podatnik — podmiot gospodarczy powinien pamiętać o tym, iż:

1. Wstępna ocena od strony formalnej złożonych wniosków (p. w zakresie wniesienia opłaty skarbowej, obecności załączników — ich liczby i zgodności, co do stanu określonego we wniosku) jest dokonywana na etapie kancelarii lub sekretariatu organu podatkowego.
2. W przypadku złożenia przez podatnika, płatnika lub inkasenta obszernego wniosku (kilkanaście — kilkadziesiąt stron) i żądania potwierdzenia na kopii, organ podatkowy dokona tego, ale po uprzednim upewnieniu się, że oryginał i kopia zawierają tożsamą treść.
3. Podobnie, jak w dotychczasowym stanie prawnym przesłanką negatywną dla skorzystania z uprawnienia do zapytania — interpretacji prawa podatkowego — jest fakt, iż w sprawie będącej przedmiotem wniosku toczy się postępowanie

podatkowe lub kontrola podatkowa, albo postępowanie przed sądem administracyjnym. Negatywną przesłankę stanowi także tocząca się kontrola skarbowa.

4. Wniosek o interpretację może dotyczyć wyłącznie konkretnego podmiotu i konkretnego zdarzenia prawnego, które podmiot ten swoim zachowaniem przed wystąpieniem z wnioskiem już wywołał (może również przedstawić sytuację hipotetyczną nie informując o tym organu podatkowego).
5. Udzielona przez organ podatkowy interpretacja powinna odnosić się do prawno-podatkowych skutków zdarzenia, które miało już miejsce.
6. Podmiot uprawniony jest zobowiązany do wyczerpującego przedstawienia stanu faktycznego sprawy, a więc zgodnego z rzeczywistością oraz własnego stanowiska w sprawie z przytoczeniem przepisów prawa obowiązujących w tym stanie faktycznym. W sytuacji, kiedy poszczególne elementy stanu faktycznego przedstawionego przez wnioskodawcę wzajemnie się wykluczają, organ podatkowy występuje do wnioskodawcy o wyraźne określenie stanu faktycznego. Podobnie – w przypadku alternatywnie przedstawionego stanowiska wnioskodawcy – organ podatkowy wzywa wnioskodawcę o uzupełnienie braków wniosku.
7. Do braków formalnych, które uniemożliwiają nadanie wnioskowi o interpretację właściwego biegu i które rodzą obowiązek organu podatkowego wezwania wnioskodawcy do ich usunięcia, zalicza się **w szczególności**: brak opłaty skarbowej, brak (załączonego) pełnomocnictwa, brak przedstawienia wyczerpującego stanu faktycznego sprawy oraz brak własnego jednoznacznego stanowiska w przedstawionej sprawie.
8. Jeżeli wniosek nie spełnia powyższych wymogów organ podatkowy wzywa wnoszącego wniosek do usunięcia braków formalnych w terminie 7 dni. W razie, gdy podmiot uprawniony nie uzupełni wniosku w terminie 7 dni od dnia doręczenia wezwania, organ podatkowy wydaje **postanowienie** o pozostawieniu wniosku bez rozpatrzenia.
9. Udzielenie interpretacji, co do zakresu i sposobu stosowania prawa podatkowego następuje w drodze **postanowienia**. W **sentencji** postanowienia organ podatkowy powinien ograniczyć się do oceny stanowiska wnioskodawcy jako prawidłowego lub nieprawidłowego. Natomiast ocena prawna stanowiska wnioskodawcy uznanego za nieprawidłowe z przytoczeniem przepisów prawa powinna znaleźć się w uzasadnieniu postanowienia. W uzasadnieniu należy ponadto przytoczyć stan faktyczny przedstawiony przez wnioskodawcę.

Postanowienie powinno /musi/ również zawierać informację o tym, iż:

- >>> interpretacja dotyczy stanu faktycznego przedstawionego przez wnioskodawcę i stanu prawnego obowiązującego w dacie zaistnienia tego zdarzenia,
 - >>> interpretacja nie jest wiążąca dla podatnika, płatnika lub inkasenta, wiąże natomiast właściwe organy podatkowe i organy kontroli skarbowej – do czasu jej zmiany lub uchylecia,
 - >>> na postanowienie zawierające interpretację służy zażalenie do dyrektora izby skarbowej w terminie 7 dni od daty doręczenia postanowienia.
10. Postanowienie w sprawie interpretacji – stosownie do zakresu wniosku – może być zarówno informacją, jakie przepisy prawa podatkowego mają zastosowanie w przedstawionym stanie faktycznym, jak również zawierać pouczenie wskazówki dla strony, jak prawidłowo stosować wskazany przepis. Formę **postanowienia** powinny również przyjąć orzeczenia organu odrzucające wniosek jako:
 - niedotyczący interpretacji prawa podatkowego,
 - wniesiony przez podmiot nieuprawniony,
 - nieuzupełniony mimo prawidłowego wezwania do uzupełnienia
 11. Naczelnik urzędu skarbowego jest zobowiązany do przekazania do wiadomości

dyrektorowi izby skarbowej oraz dyrektorowi urzędu kontroli skarbowej postanowień w sprawie interpretacji niezwłocznie po ich wydaniu, celem monitorowania prawidłowości wydawanych postanowień, jak też poinformowania UKS o istnieniu interpretacji wiążącej. Niezależnie od tego, w przypadku zaskarżenia postanowienia należy przekazać dyrektorowi izby skarbowej niezbędną do załatwienia zażalenia dokumentację.

12. Postanowienie w sprawie interpretacji powinno być wydane najpóźniej w ciągu 3 miesięcy od dnia otrzymania wniosku. Ustawa przewiduje wprawdzie możliwość przedłużenia terminu na wydanie postanowienia, jednakże brak precyzji w sformułowaniach wskazuje, ale przedłużenie terminu nie będzie miało jakiegokolwiek wpływ na powstrzymanie powstania milczącej interpretacji. Ponadto dodatkowo powstaje spór co do kwestii złożoności sprawy. Z tych względów korzystanie z przedłużenia terminu jest ryzykowne dla organu podatkowego i jest „unikane” w praktyce.
13. Z uwagi na to, że po upływie terminu określonego w Ordynacji podatkowej (milcząca przyjęcie), organ podatkowy nie może wydać postanowienia w sprawie, w której – wskutek niedopatrzenia organu podatkowego – zostało ukonstytuowane nawet nieprawidłowe stanowisko wnioskodawcy. Organ niezwłocznie przesyła stosowną informację wraz z posiadanymi dokumentami dyrektorowi izby skarbowej.
14. Dyrektor izby skarbowej powinien (jest zobligowany) odpowiednio szybko reagować i weryfikować z urzędu postanowienia w sprawie interpretacji rażąco naruszające prawo, orzecznictwo Trybunału Konstytucyjnego lub Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości, na bieżąco śledzić zmiany przepisów prawa oraz orzecznictwo w tym zakresie, w celu zmiany postanowień niezgodnych prawem na skutek zmiany przepisów.
15. Na postanowienie w sprawie interpretacji służy zażalenie. Zażalenie jest rozstrzygane przez dyrektora izby skarbowej w drodze decyzji. Jeżeli uzna on słuszność zażalenia wniesionego przez uprawniony podmiot wyda decyzję zmieniającą lub uchylającą postanowienie wydane przez urząd skarbowy, w przeciwnym razie wydaje decyzję utrzymującą w mocy zaskarżone postanowienie.
16. Wydaną decyzję dyrektor izby skarbowej przekazuje niezwłocznie także dyrektorowi urzędu kontroli skarbowej, albowiem ten również jest związany interpretacją zawartą w decyzji.
17. W odniesieniu do interpretacji określona została szczególna procedura wzruszania postanowień ostatecznych. Uchylenie ostatecznego postanowienia w sprawie interpretacji może nastąpić z urzędu w przypadku, jeżeli postanowienie interpretacyjne w sposób rażący narusza prawo, orzecznictwo Trybunału Konstytucyjnego, orzecznictwo Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości. Uchylenie interpretacji jest nieodzowne, jeśli w wyniku zmiany przepisów stała się ona niezgodna z prawem.

¹ Por. R. Mastalski, Hit roku czy bubel dekady, „Rzeczpospolita”, nr 8 z 11 stycznia 2005 r.

² Wyjaśnienie Sekretarza Stanu w Ministerstwie Finansów z dnia 26 stycznia 2005 r. nr SP1/76/8010-4/170/05/AA

³ M. Ciecierski, A. Wierzoń, Procedura pełna niejasności, „Rzeczpospolita”, nr 88 z 14 kwietnia 2005 r.

⁴ M. Pawlik, Pułapka na podatnika, „Rzeczpospolita”, nr 133 z 6 czerwca 2005 r.

⁵ W. Wyrzykowski, Polski system podatków i opłat w zarysie, VM Group, Gdańsk 2004, s. 43.

⁶ Ministerstwo Finansów RP System Informacji Podatkowej (<http://sip.mf.gov.pl>)

⁷ Zob. szerzej: Pismo SP/8010-5/2240/04EZ Sekretarza Stanu z 28 grudnia 2004 roku do dyrektorów izb skarbowych [w:] „Biuletyn Skarbowy” nr 1/2005, s. 2 i d.

POSTĘPOWANIE KONTROLNE A KONTROLA PODATKOWA W PRAKTYCE FUNKCJONOWANIA PODMIOTÓW UZDROWISKOWYCH

TOMASZ WOŁOWIEC

Kontrola skarbowa prowadzana jest zgodnie z planem kontroli. Jeżeli jednak okoliczności faktyczne uzasadniają niezwłoczne podjęcie kontroli, kontrola podatkowa może być wszczęta po okazaniu kontrolowanemu lub osobom wymienionym w art. 284 § 2 albo osobie wskazanej w trybie art. 281a ustawy z dnia 29 sierpnia 1997r. — Ordynacja podatkowa legitymacji służbowych i znaków identyfikacyjnych. Kontrolowanemu należy niezwłocznie, jednak nie później niż w terminie 3 dni od dnia wszczęcia kontroli, doręczyć postanowienie o wszczęciu postępowania kontrolnego oraz upoważnienie do przeprowadzenia kontroli podatkowej.

Wszczęcie postępowania kontrolnego następuje wyłącznie z urzędu w formie postanowienia. Datą wszczęcia postępowania kontrolnego jest dzień doręczenia kontrolowanemu postanowienia o wszczęciu postępowania kontrolnego, z zastrzeżeniem art. 13 ust. 9 ustawy o kontroli skarbowej. Organ kontroli skarbowej może w ramach prowadzonego postępowania kontrolnego przeprowadzić **kontrolę podatkową**, z zastrzeżeniem ust. 9. Kontrola podatkowa jest prowadzona na podstawie imiennego upoważnienia udzielonego przez organ kontroli skarbowej. Wszczęcie kontroli podatkowej następuje przez doręczenie kontrolowanemu upoważnienia do jej przeprowadzenia

Organ kontroli skarbowej kończy postępowanie kontrolne:

1. Decyzją w rozumieniu ustawy z dnia 29 sierpnia 1997r. — Ordynacja podatkowa, gdy ustalenia dotyczą:

a. podatków, których określanie lub ustalanie należy do właściwości naczelników urzę-

dów skarbowych oraz podatku akcyzowego,

b. opłat i niepodatkowych należności budżetu państwa, których określanie lub ustalanie należy do właściwości naczelników urzędów skarbowych, z zastrzeżeniem pkt 2 lit. a ustawy o kontroli skarbowej,

2. Wynikiem kontroli, gdy ustalenia dotyczą nieprawidłowości:

- a. w zakresie, o którym mowa w art. 2 ust. 1 pkt 4 ustawy o kontroli skarbowej,
- b. innych niż wymienione w pkt 1, w szczególności w zakresie oświadczeń o stanie majątkowym, gdy nieprawidłowości nie stwierdzono albo gdy ustalenia dotyczą należności celnych,

3. Postanowieniem, gdy w trakcie toczącego się postępowania kontrolnego zobowiązanie podatkowe uległo przedawnieniu.

Przed wydaniem decyzji lub wyniku kontroli organ kontroli skarbowej wyznacza stronie 7-dniowy termin do wypowiedzenia się w sprawie zebranego materiału dowodowego.

Wynik kontroli powinien zawierać:

- oznaczenie organu kontroli skarbowej;
- oznaczenie kontrolowanego;
- datę wydania;
- zakres kontroli;
- powołanie podstawy prawnej;
- końcowe ustalenia i wnioski w zakresie określonym w art. 24 ust. 1 pkt 2 ustawy o kontroli skarbowej;
- termin usunięcia nieprawidłowości wskazanych przez organ kontroli skarbowej;
- podpis organu kontroli skarbowej.

Zasadniczym obowiązkiem podatnika, związanym z ewentualnym postępowaniem kontrolnym, jest posiadanie i prowadzenie w swojej siedzibie książki kontroli. Nie jest możliwe przechowywanie takiej książki w biurze rachunkowym. Obowiązek ten został wprowadzony z dniem 21 sierpnia 2004r. Podmiot kontrolowany jest obowiązany dokonywać w książce kontroli wpisu informującego o wykonaniu zaleceń pokontrolnych, bądź wpisu o ich uchyleniu przez organ kontroli lub jego organ nadrzędny albo sąd administracyjny. W książce kontroli ujmuje się również postanowienia dotyczące wstrzymania wykonania zaskarżonej decyzji (samo wniesienie odwołania nie wstrzymuje z zasady wykonania decyzji). Ponadto kontrolowany jest obowiązany przechowywać wszelkie upoważnienia i protokoły kontroli otrzymane od 21 sierpnia 2004r., a także udostępniać je na żądanie organu kontroli.

Jako że okres przechowywania dokumentacji związanej z kontrolą nie został określony, pomimo upływu okresu przedawnienia zobowiązań podatkowych należy przechowywać dokumentację kontrolną. Pozwoli to organom kontroli bardzo **precyzyjnie śledzić** poczynania podatnika.

W oparciu o przepisy ustawy – Ordynacja podatkowa – możliwe jest przeprowadzenie przez organ podatkowy (Naczelnika Urzędu Skarbowego, Wójta, Burmistrza, Prezydenta Miasta, Naczelnika Urzędu Celnego): czynności sprawdzających i/lub kontroli podatkowej.

Czynności sprawdzające mają na celu:

- sprawdzenie terminowości składania deklaracji oraz wpłacania zadeklarowanych podatków, w tym również pobieranych przez płatników oraz inkasentów,
- stwierdzenie formalnej poprawności deklaracji;
- ustalenie stanu faktycznego w zakresie niezbędnym do stwierdzenia zgodności z przedstawionymi dokumentami.

W ramach czynności sprawdzających organ podatkowy może żądać **wyjaśnień**, ale

tylko w zakresie niezbędnym dla ustalenia, czy złożona deklaracja jest poprawna. Organ może żądać **dokumentów** albo ich fotokopii, jeżeli podatnik skorzystał w deklaracji z ulg. Organ może przeprowadzić oględziny lokalu, ale tylko w celu sprawdzenia zgodności przedstawionych dokumentów ze stanem faktycznym, w sprawach korzystania przez podatnika z ulg w deklaracji podatkowej. Organ podatkowy **nie może** w ramach czynności sprawdzających prowadzić **nieformalnej kontroli podatkowej**.

Czynności sprawdzające mają na celu w zasadzie zweryfikowanie poprawności i terminowości składania deklaracji. Sprawdzeniu, czy kontrolowani wywiązują się z obowiązków wynikających z przepisów prawa podatkowego, służy kontrola podatkowa.

W jej wyniku następuje m. in. kontrola ksiąg, deklaracji, wpłat itp. To właśnie kontrola podatkowa polega na wizycie w firmie kontrolerów urzędu skarbowego w celu skontrolowania np. prawidłowości zadeklarowanych podstaw opodatkowania w określonym okresie, czy też prawidłowości dokonanych rozliczeń w zakresie podatku VAT.

Odmianą kontroli podatkowej jest **kontrola skarbową**, przeprowadzana przez Urząd Kontroli Skarbowej, potocznie nazywany policją podatkową. Kontrola skarbową dotyczy szerszego spektrum zagadnień, dotyczy np. rozliczeń z funduszami, a nie tylko zobowiązań podatkowych.

Czym różni się kontrola podatkowa od postępowania podatkowego?

Kontrola podatkowa rozpoczyna na ogół proces weryfikacji prawidłowości rozliczeń podatnika z fiskusem. Proces ten może się zakończyć na tym etapie, ale nie musi. Nie musi, jeśli pracownicy urzędu skarbowego doszukają się jakiś nieprawidłowości. Wówczas wszczynane **jest postępowanie podatkowe**. Postępowania podatkowego nie należy jednak utożsamiać z kontrolą. To dwa oddzielne — chociaż przedmiotowo związane — etapy weryfikacji rozliczeń podatkowych podatnika. Na przeprowadzenie każdego z tych etapów urzędnicy mają odrębne limity czasowe.

Ramy czasowe kontroli

Limitowany czas trwania kontroli musi się wpisać w dwie czynności: **doręczenie podatnikowi upoważnienia do wszczęcia kontroli oraz dostarczenie mu protokołu**.

Kontrola podatkowa rozpoczyna się bowiem (co do zasady) z chwilą doręczenia kontrolowanemu upoważnienia do jej wszczęcia oraz po okazaniu legitymacji służbowych przez pracowników urzędu skarbowego. Kończy się natomiast doręczeniem mu protokołu kontroli. Między tymi dwiema czynnościami nie może upłynąć więcej czasu niż 4 lub 8 tygodni. Należy jednak pamiętać, że tam gdzie jest reguła, tam znajdują się i wyjątki.

Po pierwsze, może się zdarzyć, że kontrola zostanie wszczęta po okazaniu przez kontrolujących podatnikowi jedynie legitymacji służbowych, bez uprzedniego doręczenia mu upoważnienia do przeprowadzenia kontroli.

Kontrolujący mogą wszczęć kontrolę „na legitymację”, gdy okoliczności faktyczne uzasadniają jej niezwłoczne podjęcie, np. zwłoka doprowadziłaby do utraty dowodów lub istnieje uzasadnione prawdopodobieństwo popełnienia przestępstwa skarbowego.

W ciągu 3 dni musi być jednak podatnikowi doręczone upoważnienie do przeprowadzenia kontroli. W przeciwnym razie dokumenty z przeprowadzonych czynności nie będą miały mocy dowodowej.

Po drugie, może się zdarzyć, że kontrolujący nie zastaną podatnika lub osoby przez niego wskazanej do reprezentowania w czasie kontroli. Wysyłają wówczas wezwanie, aby dana osoba stawiała się w miejscu prowadzenia kontroli następnego dnia po upływie 7 dni od doręczenia wezwania. W dniu upływu tego terminu pracownicy urzędu skarbowego mogą przystąpić do kontroli — nawet jeśli wezwany nie stawia się.

Z reguły jednak tak wszczęta **kontrola jest zawieszana, ponieważ kontrolujący nie mają dostępu do dokumentów związanych z kontrolą**, a tym samym nie mogą wykonywać swojej pracy. Okresu zawieszenia nie wlicza się natomiast do czasu trwania kontroli.

Po trzecie, może się zdarzyć, że w limitowanym czasie trwania kontroli podatnik nie otrzyma protokołu kontroli. Jeśli jednak stanie się tak z przyczyn niezależnych od urzę-

du skarbowego, np. z powodu nieobecności podatnika, nie niweczy to mocy dowodowej protokołu. Doręczenie protokołu kontroli nie stanowi bowiem czynności kontrolnej — wyjaśnia resort finansów w piśmie z dnia 12 lipca 2005 r., nr SP1/768/033-235/1584/04/AA.

Chociaż kontrola podatkowa kończy się w dniu doręczenia podatnikowi protokołu kontroli, to okresu od dnia pierwszej próby jego doręczenia do dnia doręczenia nie wlicza się do limitów trwania kontroli.

W praktyce występują również **kontrole krzyżowe**, polegające na potwierdzeniu udokumentowania u podatnika transakcji wykazanych u innego kontrolowanego podatnika. Zgodnie z treścią art. 288a ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (dalej Ordynacja podatkowa) celem kontroli nie jest sprawdzenie, czy kontrolowani wywiązują się z obowiązków wynikających z przepisów prawa, a sprawdzenie prawidłowości i rzetelności dokumentów kontrahentów kontrolowanego. W sytuacji, gdy miejsce zamieszkania, siedziba lub miejsce prowadzenia działalności kontrolowanego kontrahenta przedsiębiorcy znajdują się poza obszarem działania organu przeprowadzającego kontrolę, czynności kontrolne może dokonać inny — właściwy miejscowo — organ podatkowy. Kontrola krzyżowa na celu zbadanie i weryfikację rzetelności transakcji handlowych, czyli wykazanie faktycznego zawierania przez strony określonych transakcji. W ramach tej formy kontroli, kontrolujący mają prawo zażądać przedstawienia od kontrahenta kontrolowanego przedsiębiorcy dokumentacji w celu sprawdzenia rzetelności i prawidłowości badanych dokumentów. Podjęcie tych czynności jest zawsze związane z wszczętą kontrolą podatkową jednej ze stron badanej transakcji. Możliwość przeprowadzenia czynności kontrolnych u kontrahenta kontrolowanego regulują przepisy art. 288a § 1 i 2 Ordynacji podatkowej. W rzeczywistości taka kontrola może nastąpić bez konieczności wszczęcia kontroli podatkowej w tym zakresie lub poprzez wszczęcie kontroli podatkowej.

Osoba prowadząca kontrolę podatkową zobowiązana jest okazać kontrolowanemu upoważnienie do jej przeprowadzenia oraz legitymację służbową. Z poważnienia musi wynikać, iż kontrola obejmuje sprawdzenie dokumentacji kontrahenta. Kopię upoważnienia pozostawia się kontrolowanemu. Jeżeli kontrolowanym jest osoba prawna lub jednostka organizacyjna nie mająca osobowości prawnej, upoważnienie oraz legitymacja służbowa okazywane są członkowi zarządu, wspólnikowi lub innej osobie upoważnionej do reprezentowania lub prowadzenia spraw kontrolowanego. W razie nieobecności osób wymienionych powyżej, upoważnienie oraz legitymacja służbowa okazywane są pracownikowi lub osobie obecnej w miejscu wszczęcia kontroli.

W przypadku prowadzenia działalności w lokalu mieszkalnym mamy prawo nie zgodzić się na wejście pracownika kontrolującego do mieszkania (to zasadnicza różnica w stosunku do kontroli skarbowej). Jednak w takim przypadku urząd skarbowy zwróci się do prokuratora (w razie konieczności) o wydanie nakazu umożliwiającego wejście do lokalu celem dokonania oględzin i zapoznania się z dokumentacją.

Kontrolujący, w zakresie wynikającym z upoważnienia, są w szczególności uprawnieni do:

- 1) wstępu na grunt oraz do budynków, lokali lub innych pomieszczeń;
- 2) żądania okazania majątku podlegającego kontroli oraz do dokonania jego oględzin;
- 3) żądania przeprowadzenia remanentu;
- 4) żądania udostępnienia akt, ksiąg i wszelkiego rodzaju dokumentów związanych z przedmiotem kontroli oraz do dokonywania z nich odpisów, wyciągów i notatek.

Kontrolujący w toku kontroli podatkowej może również, za zgodą prokuratora rejonowego, dokonać przeszukania pomieszczeń lub rzeczy. Przeprowadzający kontrolę mogą zażądać wydania za pokwitowaniem próbek towarów, akt, ksiąg i różnych dokumentów pozostających w związku z zakresem kontroli.

Czynności kontrolnych dokonuje się w obecności kontrolowanego lub osoby przez niego wskazanej, chyba że kontrolowany zrezygnuje z prawa uczestniczenia w czynnościach kontrolnych. W przypadku nieobecności kontrolowanego czynności kontrolne dokonywane są w obecności przywołanego świadka. Świadek nie musi być obecny przy czynnościach kontrolnych dotyczących przeprowadzenia dowodu z ksiąg, ewidencji, zapisów lub innych dokumentów.

W ramach kontroli krzyżowej istotne znaczenie ma fakt, iż dla podjęcia czynności kontrolnych u kontrahentów kontrolowanego prowadzących działalność gospodarczą nie jest wymagane posiadanie upoważnienia do przeprowadzenia kontroli podatkowej. Czynności kontrolne można realizować wyłącznie po okazaniu legitymacji służbowej. Wynika to wprost z treści pisma Ministerstwa Finansów (nr SP1/768/033-235/1584/04/AA). Zgodnie z nim omawiana czynność nie wymaga posiadania upoważnienia i nie stanowi elementu kontroli podatkowej. To oznacza, że protokół z czynności sprawdzających można sporządzić po zamknięciu kontroli.

Kontrolujący przeprowadza czynności kontrolne u kontrahenta w związku z wszczętym postępowaniem kontrolnym w innym podmiocie. Zatem w ramach posiadanego upoważnienia do przeprowadzenia kontroli w innym podmiocie, zawiera się uprawnienie dla kontrolera do przeprowadzenia czynności kontrolnych u kontrahenta kontrolowanego. Kontrolujący może przeprowadzić czynności kontrolne na terenie całego kraju, ale w praktyce – jeśli odległości między kontrolowanym a kontrahentem są znaczne – realizowana jest kontrola krzyżowa „na zlecenie”. Kontrolę realizuje organ podatkowy właściwy według miejsca prowadzonej działalności przez kontrahenta kontrolowanego. Zgodnie z pismem Ministerstwa Finansów (nr SP1/8012-187/621/03/ES) otrzymane z innego organu podatkowego zlecenie na przeprowadzenie czynności kontrolnych u kontrahenta nie może zastąpić upoważnienia do kontroli. Zatem pracownicy organu podatkowego przeprowadzający kontrolę krzyżową u kontrahenta powinni przedstawić upoważnienie do kontroli i okazać legitymację służbową. Ponadto z upoważnienia do kontroli powinno jednoznacznie wynikać, iż przedmiotem kontroli są czynności kontrolne związane z operacjami handlowymi kontrahenta z podmiotem kontrolowanym.

Należy także pamiętać, iż podczas kontroli krzyżowej kontrahentowi kontrolowanemu przysługują takie same uprawnienia jak pozostałym kontrolowanym. Ma ona prawo wnosić zastrzeżenia i wyjaśnienia do protokołu kontroli „krzyżowej” (art. 291 § 1 Ordynacji podatkowej). W szczególności dokumentowanie ustaleń z kontroli powinno nastąpić w protokole kontroli, dając kontrolowanemu możliwość wniesienia zastrzeżeń lub wyjaśnień do jego treści.

Ustalenia kontroli podatkowej zawarte są w protokole kontroli podatkowej. Protokół kontroli zawiera:

- 1) wskazanie kontrolowanego;
- 2) wskazanie osób kontrolujących;
- 3) określenie przedmiotu i zakresu kontroli;
- 4) określenie miejsca i czasu przeprowadzenia kontroli;
- 5) opis dokonanych ustaleń;
- 6) przedstawienie dowodów;
- 7) pouczenie o prawie złożenia zastrzeżeń lub wyjaśnień.

Kontrolowany, który nie zgadza się z ustaleniami protokołu, może w terminie 21 dni od dnia jego doręczenia złożyć zastrzeżenia lub wyjaśnienia, wskazując równocześnie stosowne wnioski dowodowe. Protokół sporządza się w trzech egzemplarzach (jeden pozostawiany jest kontrolowanemu). Protokół kontroli stanowi jedynie dokument urzędowy. Przy ponowieniu czynności kontrolnych lub we wszczętym postępowaniu podatkowym z protokołem kontroli wiąże się domniemanie zgodności z prawdą zawartych w nim ustaleń, które wymaga obalenia za pomocą dostępnych środków dowodowych. Jeżeli protokół kontroli zawiera ustalenia stanowiące podstawę do wszczęcia

postępowania podatkowego, to organ podatkowy doręczy dotychczasowemu kontrolowanemu postanowienie o wszczęciu postępowania podatkowego. Jeżeli wszczęcie postępowania podatkowego nie nastąpi w okresie do 3 miesięcy od dnia zakończenia kontroli, nie nalicza się podatnikowi (kontrolowanemu) odsetek od zaległości podatkowych za okres od dnia wszczęcia kontroli do dnia doręczenia podatnikowi decyzji, kończącej postępowanie w sprawie objętej kontrolą.

W czasie trwania postępowania podatkowego prowadzone jest m. in. postępowanie dowodowe, w którym istotnym dowodem jest protokół kontroli. Podatnik ma prawo do zgłaszania innych wniosków dowodowych, w tym także przeciwko treści zawartej w protokole kontroli. Postępowanie dowodowe polega przede wszystkim na zbieraniu dowodów i wyciąganiu na ich podstawie wniosków w celu ustalenia prawdy materialnej. Postępowanie dowodowe jest realizowane zarówno przez organ pierwszej instancji jak i w przypadkach odwoławczych, na podstawie reguł ściśle określonych przepisami ustawy, których naruszenie powoduje, iż dowód traci swoją moc. Realizacja prawdy obiektywnej dopuszcza, iż dowodem jest wszystko, co może przyczynić się do wyjaśnienia sprawy, lecz nie jest sprzeczne z prawem. Ciężar udowodnienia faktu spoczywa na organach podatkowych, które powinny kierować się zasadą swobodnej oceny dowodów. Oznacza to, iż ma on swobodnie, na podstawie zebranego materiału dowodowego ocenić czy dana okoliczność została udowodniona. Dowody powinny być traktowane jako zjawiska obiektywne, zgodnie z logicznymi prawami nauki i doświadczeniem życiowym. Ocena organu podatkowego powinna być wszechstronna, wyłącznie z punktu widzenia istotnego dla wartości i znaczenia dowodów w toczącej się sprawie. W przypadku, gdy strona przedstawi niepełny materiał dowodowy to organ podatkowy jest zobowiązany przejąć własną inicjatywę uzupełniając ten materiał (Wyrok NSA z 26 czerwca 1998 r., I S. A. /Lu1404/971).

W trakcie postępowania podatkowego podatnik nie pozostaje jednak całkowicie biernym, gdyż często konstrukcje prawne związane z niektórymi podatkami wymuszają na podatniku uprawdopodobnienie faktów np. przy opodatkowaniu dochodu z nieznanego źródła lub wykazanie prawidłowej faktury VAT (Wyrok NSA z 13 stycznia 2000 r., I S. A. /Ka 969/98). Wszelkie niejasności dotyczące oceny podatkowego stanu faktycznego nie powinny być rozstrzygane na niekorzyść podatnika.

Skutkiem ustaleń kontrolnych może być również wszczęcie postępowania karnego skarbowego. Ponadto, jeżeli kontrolujący powyższe informacje o popełnieniu przestępstwa jest zobowiązany powiadomić właściwe organy.

GMINY UZDROWISKOWE ZRZESZONE W SGU RP

STOWARZYSZENIE
Gmin Uzdrowiskowych RP

JEDZIEMY do WÓD W...

lecznictwo | gospodarka | ekologia | turystyka | kultura

LUTY
2007
ROK

